

Najlepsze miejsce
do życia

Bezpieczeństwo

Dobre miejsce dla
biznesu

Strategia Rozwoju GMINY MĘCINKA 2026 - 2035

Gmina Męcinka

Urząd Gminy Męcinka
76 870 86 23

www.mecinka.pl
fb Gmina Męcinka

I.	WPROWADZENIE	3
II.	CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA	4
	1. Ogólna charakterystyka gminy	
	2. Identyfikacja problemów i potrzeb Gminy Męcinka w oparciu o diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej.	
	a. Sytuacja społeczna i bezpieczeństwo	
	b. Sytuacja gospodarcza	
	c. Sytuacja przestrzenna i klimatyczno-środowiskowa	
	d. Stan infrastruktury technicznej i społecznej	
	e. Identyfikacja potrzeb w ujęciu strategicznym	
	f. Analiza SWOT	
III.	CZĘŚĆ STRATEGICZNA	33
	1. Wizja rozwoju gminy	
	2. Cele strategiczne i kierunki rozwoju	
	3. Planowane działania wraz z oczekiwanymi rezultatami (w tym wskaźniki)	
	4. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy (<i>w opracowaniu</i>)	
	5. Kierunki kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie	
IV.	OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI OKREŚLONE W STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ORAZ KOMPLEMENTARNOŚĆ STRATEGII GMINY ZE STRATEGIĄ WOJEWÓDZTWA	39
V.	SYSTEM REALIZACJI STRATEGII	42
VI.	RAMY FINANSOWE I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	43
VII.	Źródła	45
VIII.	Wykaz rysunków, wykresów i tabel	45

I. WPROWADZENIE

Gmina będąca podstawową jednostką podziału administracyjnego w Polsce, stanowiąca wspólnotę samorządową mieszkańców oraz określone terytorium, odgrywa znaczącą rolę w kształtowaniu standardów życia mieszkańców, a także bierze aktywny udział w kształtowaniu poziomu rozwoju gospodarki w regionie.

Specyfika zarządzania jednostką samorządu terytorialnego wynika z charakteru sfery użyteczności publicznej, której celem nie jest maksymalizacja zysku, lecz jak najlepszy poziom zaspokojenia potrzeb społeczności lokalnej.

Szeroki zakres zadań realizowanych przez gminy sprawia, że zarządzanie nią jest procesem wielopłaszczyznowym, a ich wielość i specyfika powodują, że stopień trudności zarządzania gminą jest niejednokrotnie dużo większy niż zarządzanie dużym przedsiębiorstwem.

Zarządzanie strategiczne jest działalnością służącą rozwiązywaniu problemów poprzez formułowanie, a następnie realizowanie ustaleń strategii rozwoju oraz innych programów i planów działania danej jednostki samorządu terytorialnego. To ukierunkowany na przyszłość proces planowania i wyboru celów oraz zadań realizacyjnych, ich wdrażania, monitorowania i kontroli wykonania przyjętych ustaleń. Charakteryzuje je dłuższy horyzont czasu przy zachowaniu zasad racjonalnego i efektywnego gospodarowania posiadanymi zasobami.

Decyzje o strategicznym charakterze powinny być ściśle powiązane z uwarunkowaniami otoczenia, jak i samej jednostki. Na te pierwsze gmina zwykle nie ma wpływu (system obowiązującego prawa, otoczenie polityczne, ekonomiczne, finansowe, technologiczne). Zdecydowanie większe pole oddziaływania występuje w obrębie otoczenia wewnętrznego podmiotu, gdzie występują możliwości kształtowania zasad, kierunków i działań. Szczególną uwagę należy zwrócić na zasoby jednostki samorządu terytorialnego (finansowe, przestrzenne, kapitał ludzki, gospodarcze, przyrodnicze i kulturowe).

Zarządzanie strategiczne poprzez opracowanie i wdrażanie strategii rozwoju ma na celu rozwój społeczno-gospodarczy gminy, który w bliższym lub dalszym horyzoncie czasowym prowadzi do wzrostu jakości życia poprzez zaspokojenie różnorodnych potrzeb społeczności na coraz to wyższym poziomie, utrzymania i poprawy stanu zasobów, tworzenia warunków do rozwoju przedsiębiorczości, minimalizacji niekorzystnych oddziaływań na otoczenie.

Planowanie strategiczne powinno być realistyczne, dostosowane do specyfiki danej jednostki samorządu terytorialnego. Procesowi budowy strategii towarzyszy zawsze ryzyko i niepewność, dlatego nie przyjmuje się założeń skrajnie optymistycznych lub skrajnie pesymistycznych. Założenie ryzyka przekłada się zarówno na określanie celów, zadań oraz

harmonogramu czasowego i finansowego. Limitowana zasobność budżetu jest podstawowym elementem ograniczającym zamierzenia rozwojowe.

Strategia Rozwoju Gminy Męcinka odpowiada na pytania:

- jaka jest obecna sytuacja gminy – jakie są możliwości rozwoju i bariery jej rozwoju?
- jakie cele powinny zostać osiągnięte w okresie na jaki została zaplanowana strategia rozwoju?
- w jaki sposób i w jakim czasie można zrealizować przyjęte zamierzenia?

II. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA

W części diagnostycznej przyjęto do analizy wskaźniki odzwierciedlające sytuację społeczno-gospodarczą Gminy Męcinka w kontekście identyfikacji potrzeb i kierunków rozwojowych. Stopień uszczegółowienia przedstawianych danych ma charakter celowościowy, nie ilościowy. Mając na względzie uwarunkowania wewnętrzne i zewnętrzne funkcjonowania gminy, założono, że dobór wskaźników powinien umożliwić sformułowanie wniosków o użytkowym charakterze, które przyczynią się do wyznaczenia kierunków działań, nie jedynie do celów zobrazowania statystycznego.

Dominuje wewnętrzna analiza porównawcza mająca na celu określenie rozwoju gminy, zastoju lub regresu w obrębie określonych obszarów. W ograniczonym zakresie zastosowano porównanie do innych jednostek samorządu terytorialnego, mając na względzie specyficzne uwarunkowania wewnętrzne i zewnętrzne każdej z nich. Zastosowano porównanie do statystyki kraju w przypadku danych demograficznych mając na celu próbę identyfikacji trendu. Sformułowane na podstawie diagnozy wnioski stanowią bazę do określenia kierunków rozwoju i działań w horyzoncie czasowym dokumentu.

1. Ogólna charakterystyka gminy

Gmina Męcinka jest gminą wiejską położoną w województwie dolnośląskim, pomiędzy miastami: Jawor, Złotoryja i Legnica. Powierzchnia gminy wynosi 14.748 ha. Odległości między granicami gminy na linii północny zachód – południowy wschód wynoszą około 8 km, a na linii północny wschód – południowy zachód 19 km. Należy ona do powiatu jaworskiego i sąsiaduje z gminami: Legnickie Pole, Krotoszyce, Złotoryja, Świerzawa, Bolków, Paszowice, Mściwojów oraz z miastem Jawor. Gmina Męcinka jest jedną z sześciu gmin powiatu jaworskiego i wraz z nimi należy do podregionu jeleniogórskiego.

W skład gminy wchodzi 15 sołectw zaliczonych do 14 obrębów geodezyjnych, w tym 20 miejscowości. Sołectwami Gminy Męcinka są: Chełmiec, Chroślice, Kondratów, Małuszów, Męcinka, Muchów, Myślinów, Piotrowice, Piotrowice-Osiedle, Pomocne, Przybyłowice,

Sichów, Sichówek, Słup i Stanisławów. Liczba mieszkańców na dzień 6 listopada 2025 r. wynosi 5055.

Największymi miejscowościami w gminie są Męcinka i Piotrowice, gdzie zlokalizowana jest największa ilość usług społecznych: Urząd Gminy Męcinka (Męcinka), szkoły podstawowe (Męcinka i Piotrowice), przedszkola (Piotrowice, Męcinka), Gminne Centrum Zdrowia (Nowa Męcinka), Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (Męcinka), żłobek (Męcinka), kompleksy rekreacyjno-sportowe (Piotrowice, Męcinka), poczta (Męcinka), bank (Męcinka), sala widowiskowa (Męcinka).

Gmina Męcinka niegdyś charakteryzowana głównie jako jednostka o charakterze rolniczym, w wyniku procesu dezagregacji tworzy obecnie przestrzeń wielofunkcyjną opartą na przemyśle wydobywczym oraz usługach. Rolnicza działalność opera się na dwóch formach: drobnym areale stanowiącym najczęściej uzupełniające źródło dochodów oraz wielkopowierzchniowych gospodarstwach rolnych. Relatywnie dużym pracodawcą na terenie gminy jest Gmina Męcinka i jej jednostki organizacyjne oraz zakłady górnicze. Pomimo walorów kulturowych i krajobrazowych, ustanowionych form ochrony zasobów i krajobrazu, w gminie nie rozwinęła się turystyka, która mogłaby stanowić źródło utrzymania społeczności lokalnej oraz dochodów do budżetu gminy umożliwiających realizację potrzeb mieszkańców.

Rysunek 1.

Poglądowy zarys Gminy Męcinka wraz z położeniem sołectw

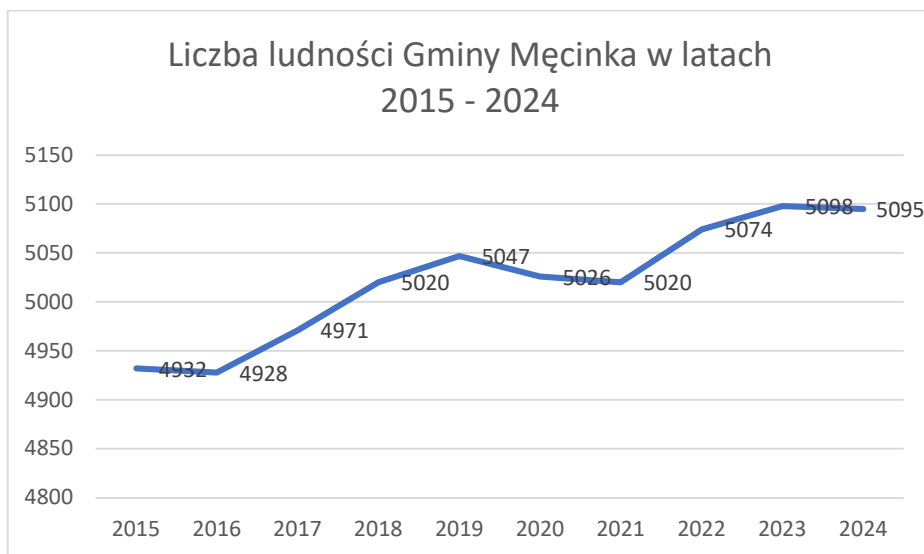

Źródło: Urząd Gminy Męcinka

2. Identyfikacja problemów i potrzeb Gminy Męcinka w oparciu o diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej.

2.1. Sytuacja społeczna i bezpieczeństwo

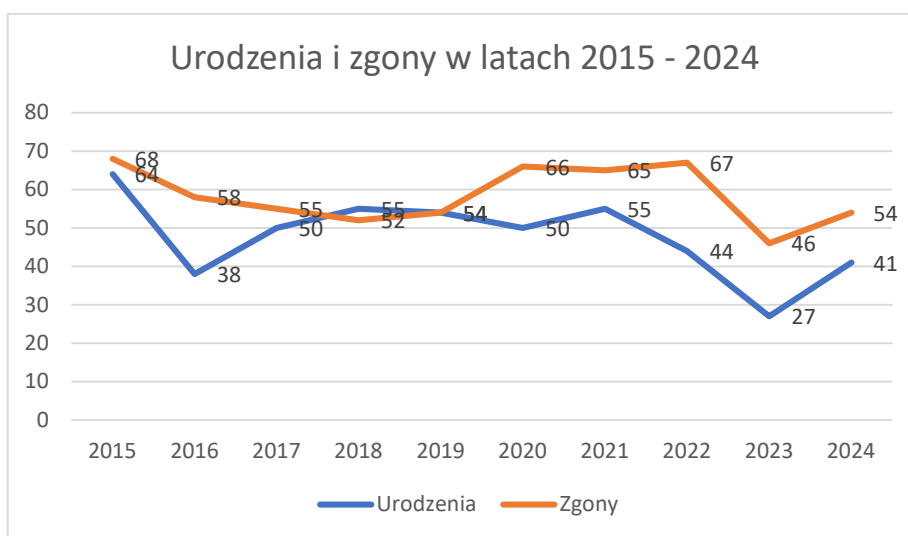
Wykres 1. Liczba ludności Gminy Męcinka w latach 2015 – 2024

Źródło: dane Urzędu Gminy Męcinka

Analizując lata 2015 – 2024 obserwuje się względnie stały wzrost liczby mieszkańców.

Wykres 2. Urodzenia i zgony w latach 2015 - 2024

Źródło: dane Urzędu Gminy Męcinka

Tabela 1. Przyrost naturalny w Gminie Męcinka w latach 2015 – 2024

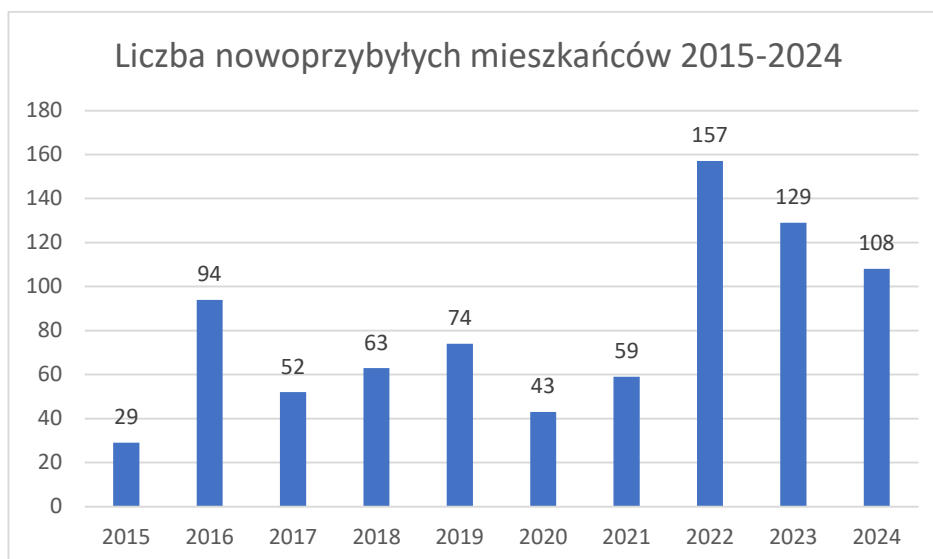
Rok	Przyrost naturalny
2015	-4
2016	-20
2017	-5
2018	3
2019	0
2020	-16
2021	-10
2022	-23
2023	-19
2024	-13

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Męcinka

Dane demograficzne Gminy Męcinka w latach 2015 – 2024 wskazują na ubytek naturalny ludności. Wskaźnik ujemny występuje w latach 2015, 2016, 2017, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024. Przyrost naturalny wystąpił w 2018 r., natomiast w 2019 r. wystąpił przyrost naturalny zero tj. liczba urodzeń była równa liczbie zgonów.

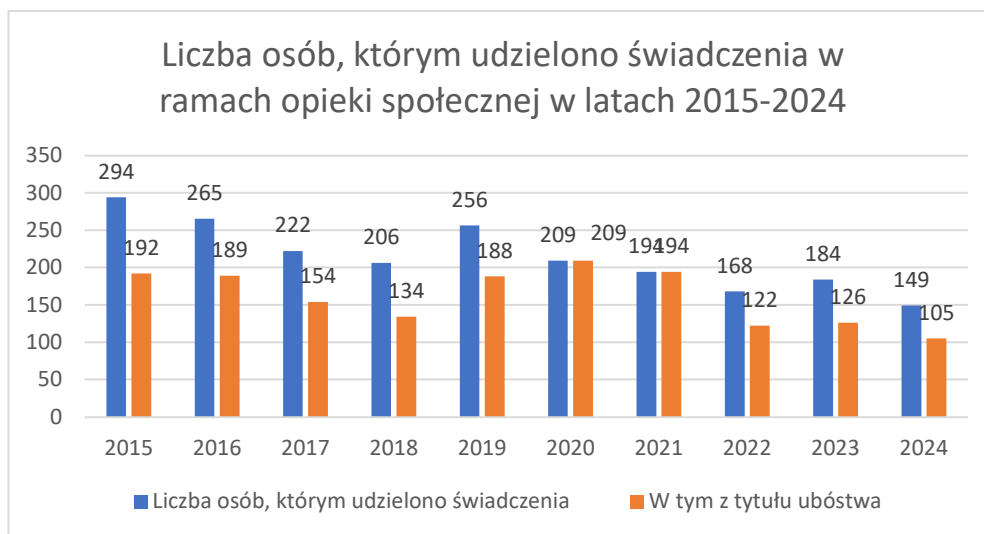
Jednocześnie obserwuje się dodatni przyrost rzeczywisty. Pomimo ubytku naturalnego występuje wzrost liczby mieszkańców.

Wykres 3. Liczba nowoprzybyłych mieszkańców w Gminie Męcinka w latach 2015-2024
/Liczba osób zameldowanych pomniejszona o liczbę urodzeń/

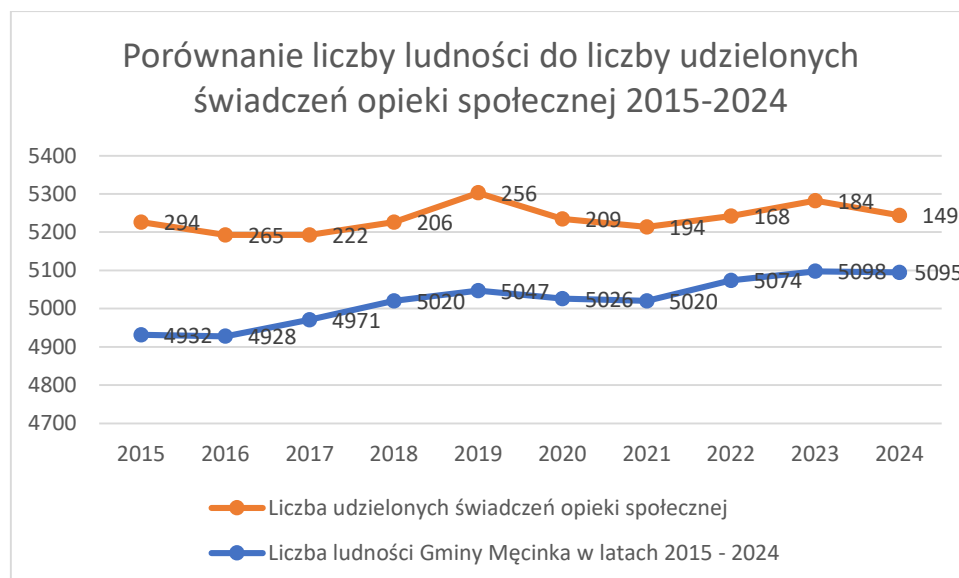
Źródło: Dane Urzędu Gminy Męcinka

Wykres 4. Liczba osób, którym udzielono świadczenia w ramach opieki społecznej w latach 2015 – 2024

Źródło: dane Urzędu Gminy Męcinka

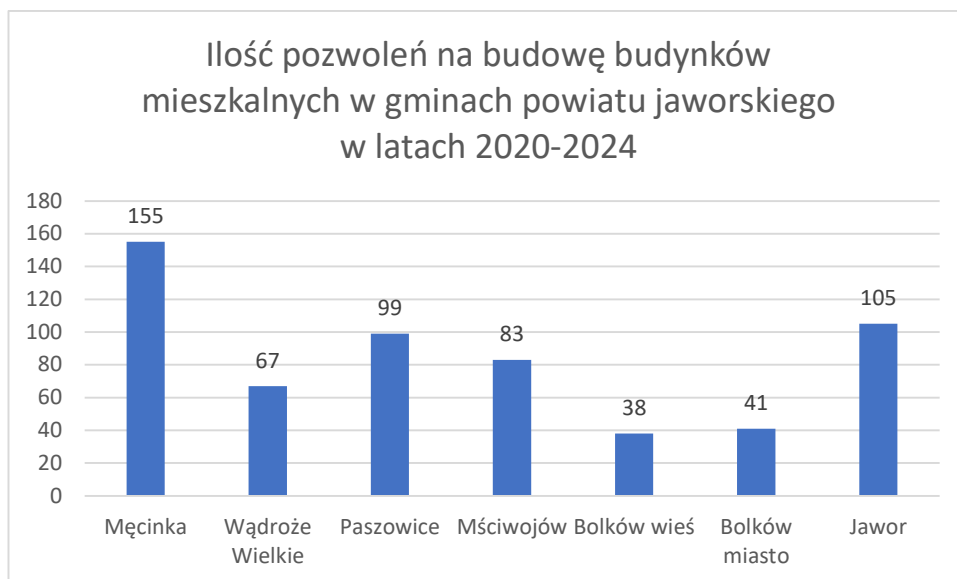
Wykres 5. Porównanie liczby mieszkańców Gminy Męcinka do liczby świadczeń udzielonych w ramach opieki społecznej w latach 2015 – 2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Męcinka, dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Męcince

Przy względnie stałym wzroście liczby mieszkańców obserwuje się względny spadek liczby osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w rozumieniu ustawy o pomocy społecznej. Świadczenia te mają na celu pomóc osobom i rodzinom w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych i zaspokajaniu podstawowych potrzeb. Występują zarówno w formach pieniężnych, jak i niepieniężnych.

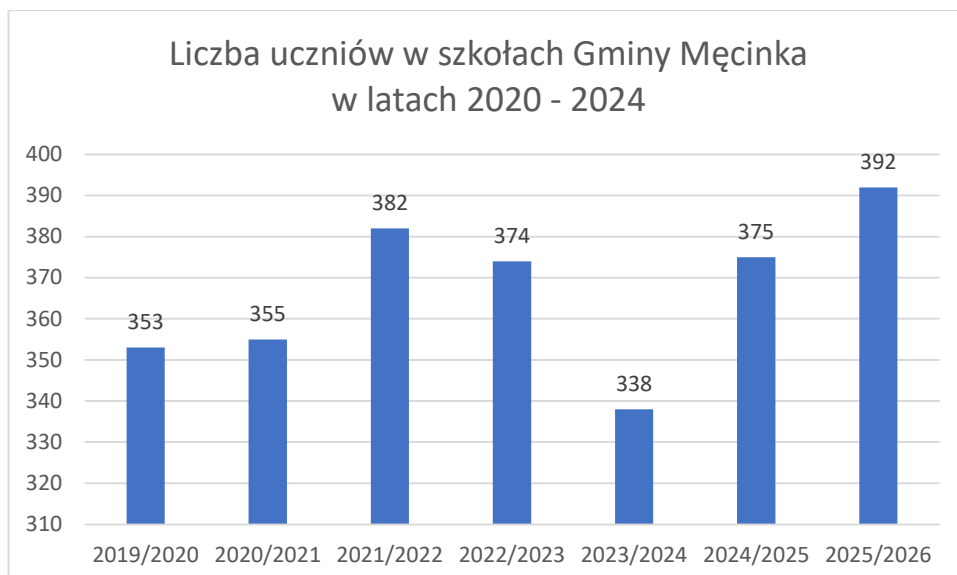
Wykres 6. Suma wydanych pozwoleń na budowę budynków mieszkalnych na terenie powiatu jaworskiego w latach 2020 - 2024

Źródło: dane Wydziału Architektury i Budownictwa Starostwa Powiatowego w Jaworze

Gmina Męcinka notuje największą ilość pozwoleń na budowę budynków mieszkalnych wydanych na terenie powiatu jaworskiego w badanym przedziale czasowym. Dane te są kompatybilne z trendem wzrostu ilości mieszkańców na tym obszarze.

Wykres 7. Liczba uczniów w szkołach podstawowych Gminy Męcinka w latach 2014 – 2025

Źródło: dane Urzędu Gminy Męcinka

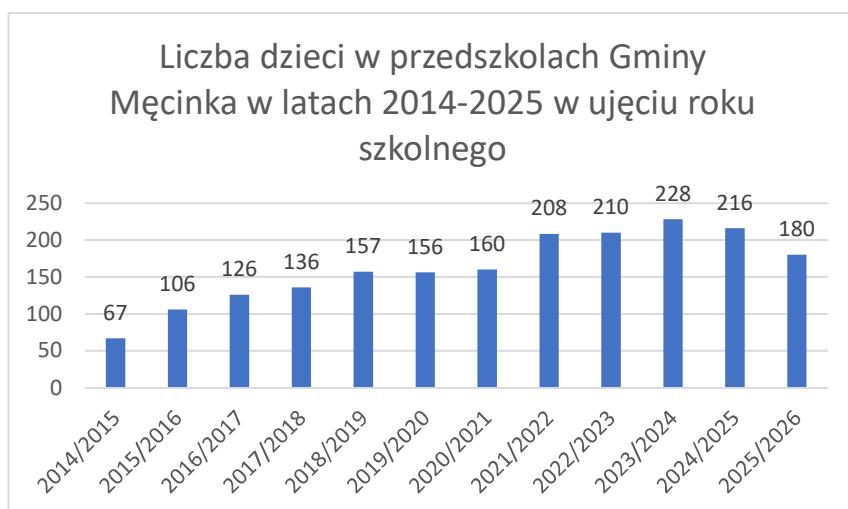
Wykres 8. Liczba uczniów w szkołach podstawowych w Polsce – ogółem w mln zł

Źródło: dane GUS, dostęp 31.10.2025

Na terenie Gminy Męcinka funkcjonują dwie szkoły podstawowe zlokalizowane w największych miejscowościach gminy: Piotrowicach i Męcince. Do szkół w zdecydowanej większości uczęszczają osoby zamieszkujące teren Gminy Męcinka. Część uczniów stanowią osoby zamieszkujące poza terenem gminy. Notuje się trend demograficzny zbliżony do trendu ogólnopolskiego.

Wykres 9. Liczba dzieci w przedszkolach Gminy Męcinka w latach 2014-2025 w ujęciu roku szkolnego

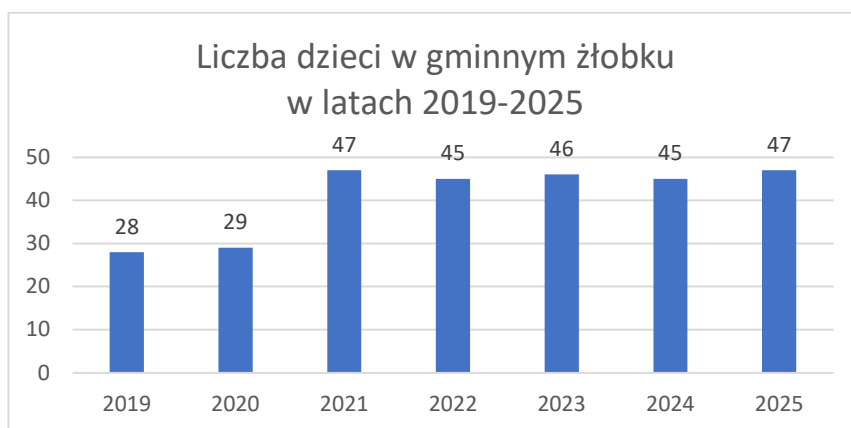
Źródło: dane Urzędu Gminy Męcinka

Publiczne oddziały przedszkolne utworzone zostały na terenie Gminy Męcinka w 2015 r. poprzez przekształcenie szkół podstawowych w zespoły szkolno-przedszkolne. Wykres

Projekt

obrazuje wzrost zainteresowania opieką i edukacją przedszkolną wśród społeczności lokalnej w określonym przedziale czasowym. Liczba dzieci związana jest również z czynnikiem demograficznym.

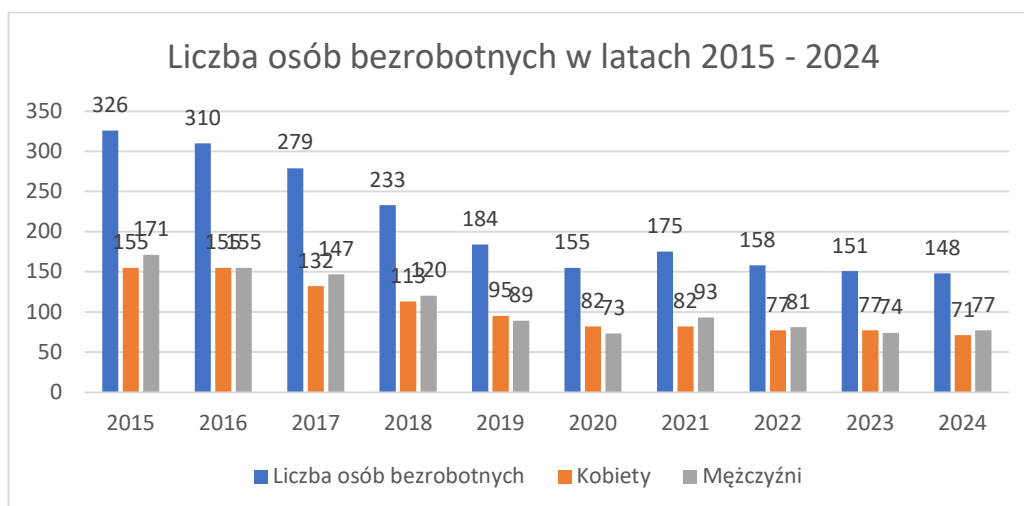
Wykres 10. Liczba dzieci w gminnym żłobku w latach 2019-2025

Źródło: dane Urzędu Gminy Męcinka

Żłobek w Męcince jest jednostką organizacyjną Gminy Męcinka utworzoną w 2019 r. Liczba dzieci uzależniona jest od ilości miejsc, którymi dysponuje placówka opiekuńcza. W żłobku realizowany jest program rozwojowy związany z dziećmi do lat 3.

Wykres 11. Liczba osób bezrobotnych w Gminie Męcinka w latach 2015-2024

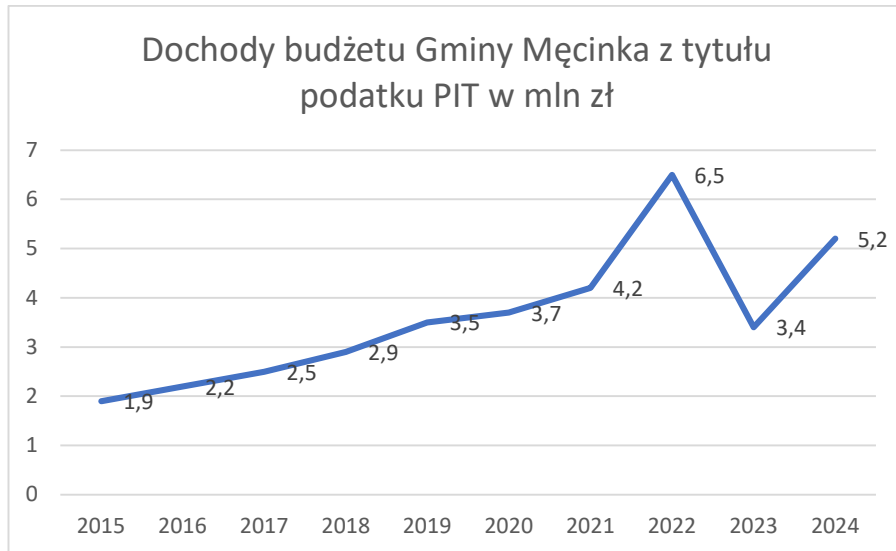

Źródło: dane Urzędu Gminy Męcinka

W latach 2015-2024 widoczny jest spadek liczby osób bezrobotnych, poza rokiem 2021, gdzie zanotowano wzrost. Analizując poszczególne lata znacznie częściej obserwuje się występowanie bezrobocia wśród mężczyzn tj. w sześciu latach. W jednym roku liczba bezrobotnych kobiet była równa liczbie bezrobotnych mężczyzn. W trzech latach liczba bezrobotnych kobiet przewyższyła liczbę bezrobotnych mężczyzn.

Różnica w ilości osób bezrobotnych ogółem pomiędzy rokiem 2015 a rokiem 2019 wynosi 142 osoby, natomiast pomiędzy rokiem 2015 a rokiem 2024 178 osób. Sukcesywny spadek ilości osób bezrobotnych przy jednoczesnym wzroście liczby mieszkańców jest bardzo dobrym zjawiskiem społeczno-ekonomicznym.

Wykres 12. Dochody budżetu Gminy Męcinka z tytułu podatku PIT w latach 2015 - 2024

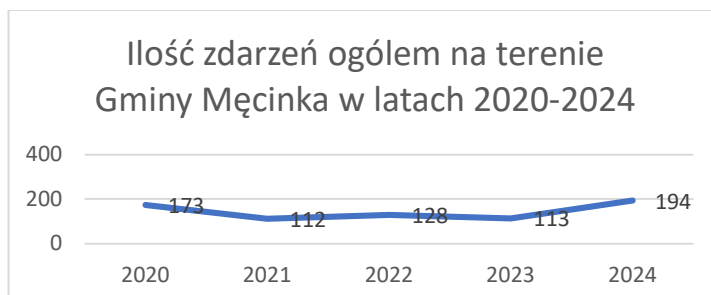

Źródło: dane Urzędu Gminy Męcinka

Podatek od osiągniętych dochodów lub przychodów obejmujących osoby fizyczne jest jednym podstawowych instrumentów dochodów własnych jednostki samorządu terytorialnego. Jest to podatek regulowany zewnętrznie (ustawowo). PIT stanowi istotny udział w dochodach własnych oraz dochodach ogółem samorządu.

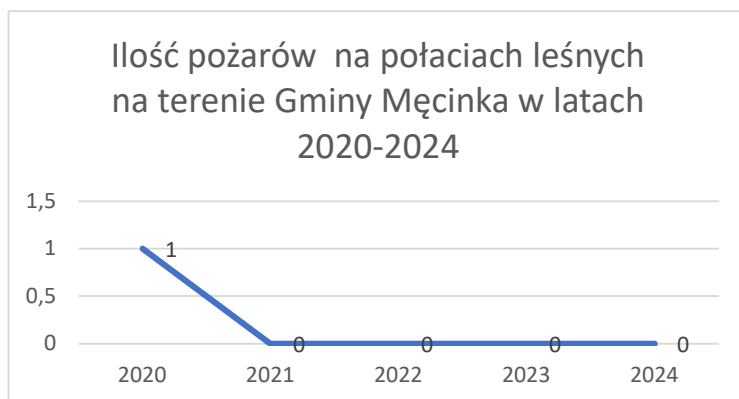
Po roku 2022 ustawowo wprowadzono reformę systemu podatkowego. Reforma ta obniżyła stawkę procentową podatków. Dokonanie oceny może nastąpić w późniejszym okresie. W 2024r. wprowadzono ponadto nowy system wyliczenia dochodów gmin.

Wykres 13. Ilość zdarzeń ratowniczo-gaśniczych z udziałem straży pożarnej na terenie Gminy Męcinka w latach 2020 - 2024

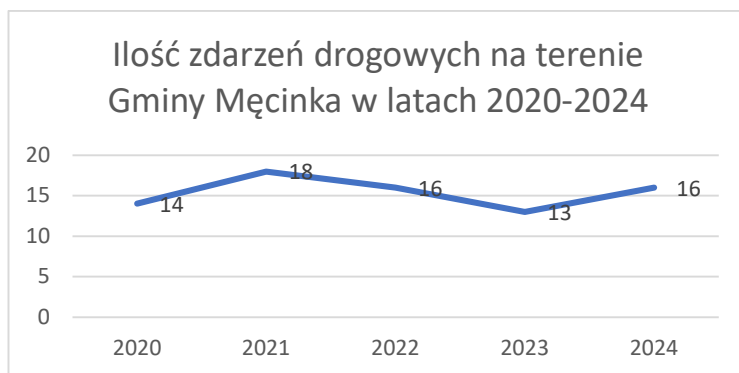
Źródło: dane Państwowej Straży Pożarnej w Jaworze, październik 2025 r.

Wykres 14. Ilość pożarów na połaciach leśnych na terenie Gminy Męcinka w latach 2020 – 2024

Źródło: dane Państwowej Straży Pożarnej w Jaworze, październik 2025 r.

Wykres 15. Ilość zdarzeń drogowych na terenie Gminy Męcinka w latach 2020 – 2024 – akcje ratowniczo - gaśnicze

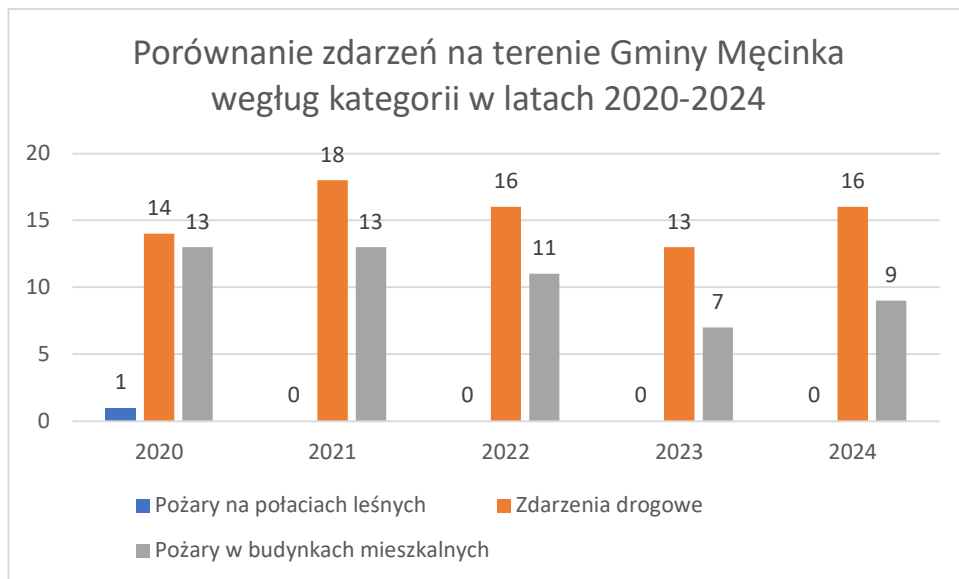
Źródło: dane Państwowej Straży Pożarnej w Jaworze, październik 2025 r.

Wykres 16. Ilość pożarów w budynkach mieszkalnych na terenie Gminy Męcinka w latach 2020 – 2024 – akcje ratowniczo – gaśnicze

Źródło: dane Państwowej Straży Pożarnej w Jaworze, październik 2025 r.

Wykres 17. Porównanie ilości zdarzeń z udziałem straży pożarnej na terenie Gminy Męcinka w latach 2020 – 2024 – akcje ratowniczo - gaśnicze

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Straży Pożarnej w Jaworze, październik 2025 r.

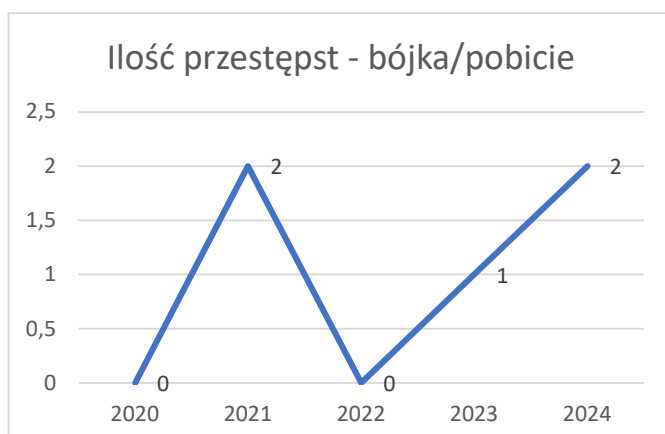
Analizując dane związane z występowaniem zdarzeń pożarowych oraz na drogach stwierdza się, że ilość pożarów w budynkach mieszkalnych w badanym okresie czasowym utrzymuje się na podobnym poziomie z niewielkim spadkiem. Ilość zdarzeń drogowych utrzymuje się na podobnym poziomie z niewielkim wzrostem. Pożary na połaciach leśnych występują rzadko. Zdarzenia drogowe (wypadki z udziałem pojazdów mechanicznych) są najczęściej występującą kategorią zdarzeń.

Wykres 18. Ilość przestępstw na terenie Gminy Męcinka w latach 2020 -2024

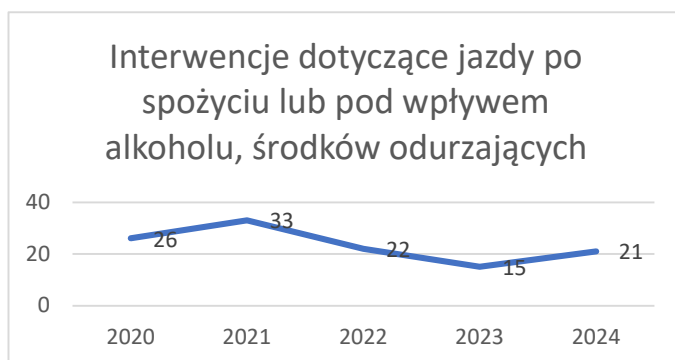
Źródło: dane Komendy Powiatowej Policji w Jaworze, październik 2025 r.

Wykres 19. Ilość przestępstw – bójek i pobić na terenie Gminy Męcinka w latach 2020 -2024

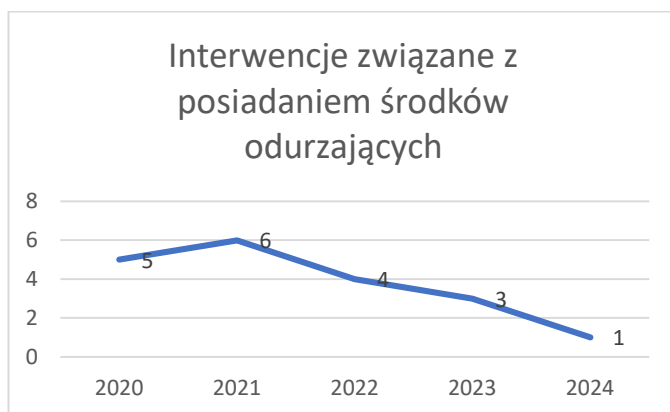
Źródło: dane Komendy Powiatowej Policji w Jaworze, październik 2025 r.

Wykres 20. Ilość interwencji dotyczących jazdy po spożyciu lub pod wpływem alkoholu, środków odurzających na terenie Gminy Męcinka w latach 2020 -2024

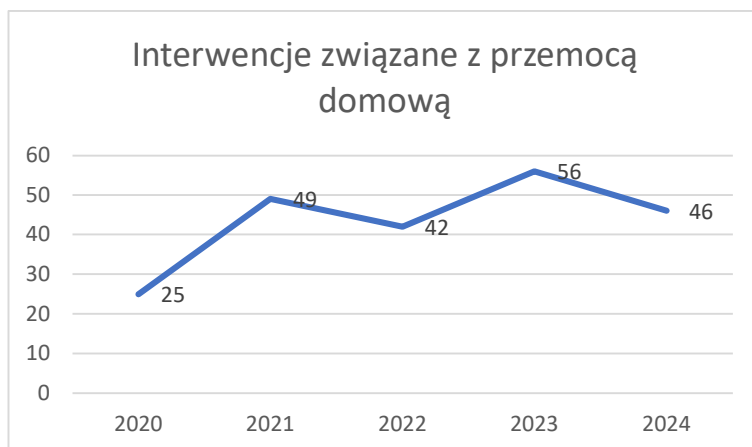
Źródło: dane Komendy Powiatowej Policji w Jaworze, październik 2025 r.

Wykres 21. Ilość interwencji związanych z posiadaniem środków odurzających na terenie Gminy Męcinka w latach 2020 -2024

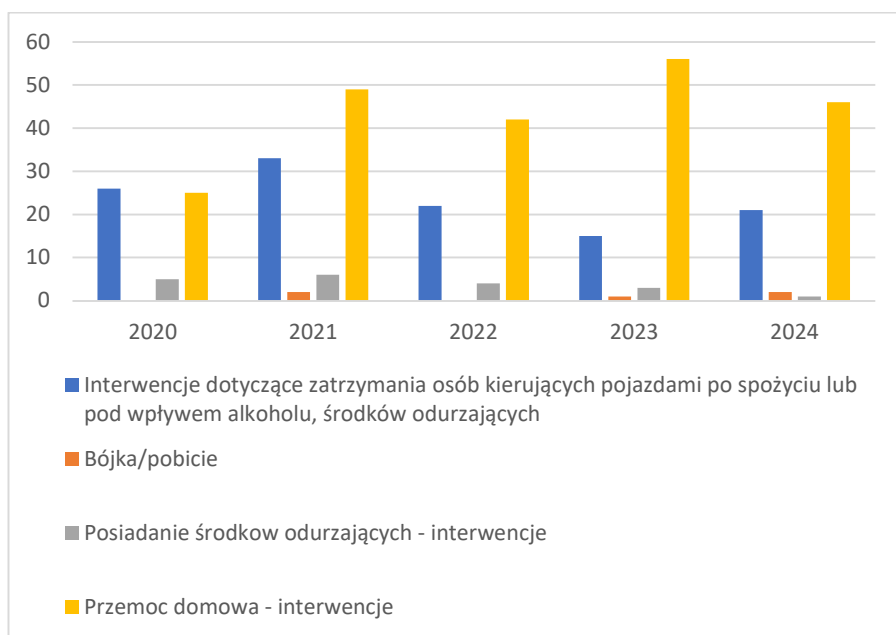
Źródło: dane Komendy Powiatowej Policji w Jaworze, październik 2025 r.

Wykres 22. Ilość interwencji związanych z przemocą domową na terenie Gminy Męcinka w latach 2020 -2024

Źródło: dane Komendy Powiatowej Policji w Jaworze, październik 2025 r.

Wykres 23. Porównanie ilości interwencji Policji na terenie Gminy Męcinka w latach 2020 -2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Jaworze, październik 2025 r.

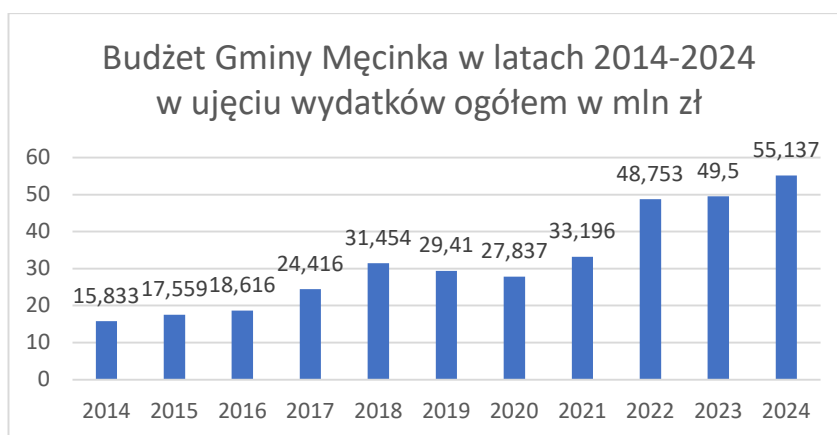
Z danych statystycznych przekazanych przez Komendę Powiatową Policji w Jaworze wynika, że liczba interwencji dotyczących przestępstw ogółem rośnie. Notuje się spadek interwencji związanych z posiadaniem środków odurzających oraz interwencji dotyczących zatrzymania osób kierujących pojazdami po spożyciu lub pod wpływem alkoholu. Przestępstwa dotyczące bójek i pobic występują na podobnym poziomie (niewielkie odchylenia). Znacząco wzrasta

liczba przestępstw związanych z przemocą domową. W 2024 r. w porównaniu do roku 2020 zanotowano o 21 interwencji więcej.

Zbyt mała ilość danych analitycznych nie pozwala na wyciągnięcie jednoznacznych wniosków. Spadek ilości przestępstw związanych ze środkami odurzającymi oraz alkoholem może być związany ze spadkiem wykrywalności przez organy ścigania (ogólnopolski problem braków kadrowych). Na ogólny wzrost przestępstw wpływa natomiast sytuacja związana z sytuacją społeczną rodzin oraz przemocą domową. Przestępstwa te zgłaszane są przez obywateli, co przekłada się na obowiązek podejmowania interwencji w tym obszarze przez Policję. Wzrost tych interwencji może być również związany ze wzrostem świadomości ofiar przemocy oraz większą odwagą w podejmowaniu działań mających na celu ochronę siebie i swoich bliskich, najczęściej dzieci.

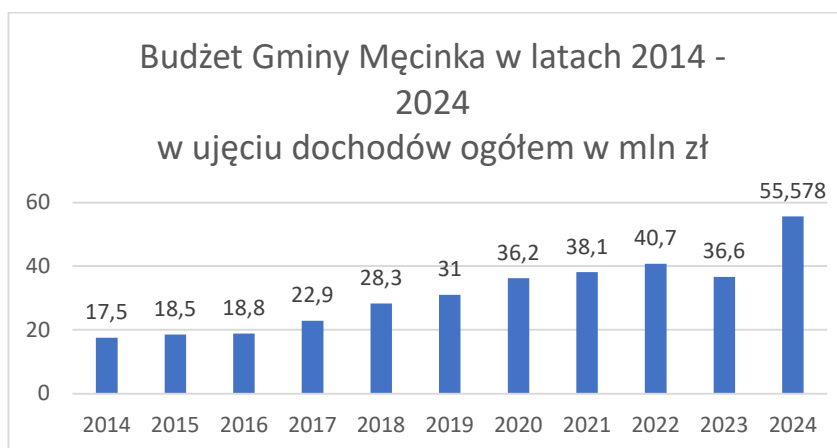
2.2. Sytuacja gospodarcza

Wykres 24. Budżet Gminy Męcinka w latach 2014-2024 w ujęciu wydatków ogółem w mln zł

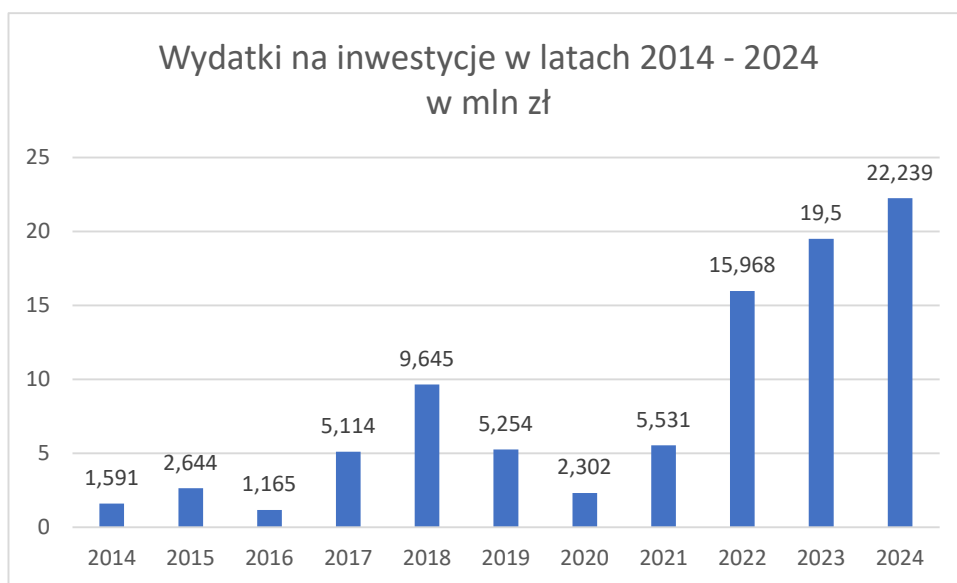
Źródło: dane Urzędu Gminy Męcinka

Wykres 25. Budżet Gminy Męcinka w latach 2014-2024 w ujęciu dochodów ogółem w mln zł

Źródło: dane Urzędu Gminy Męcinka

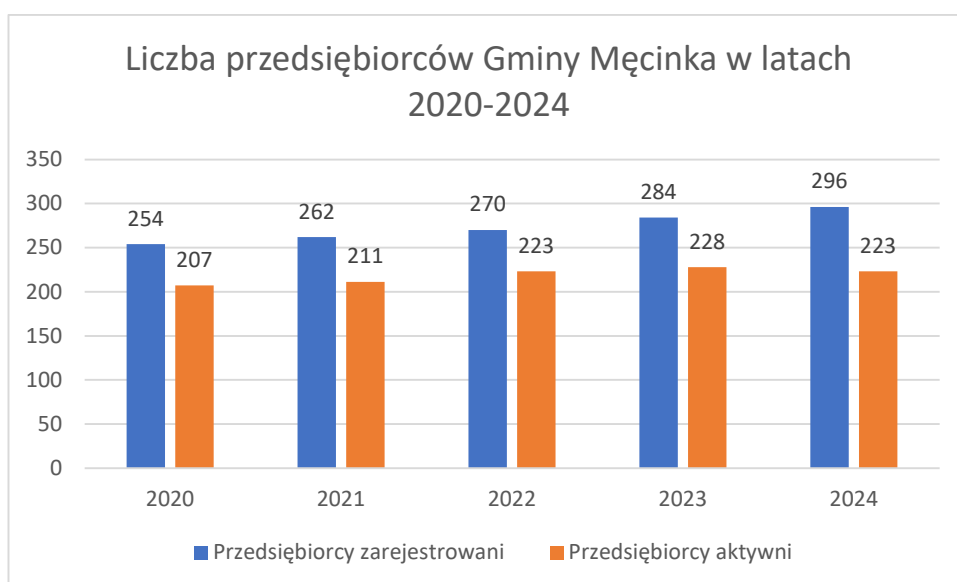
Wykres 26. Wydatki inwestycyjne Gminy Męcinka w latach 2014-2024

Źródło: dane Urzędu Gminy Męcinka

Analizując budżet Gminy Męcinka zarówno po stronie dochodów, jak i wydatków obserwuje się cykl koniunkturalny z trendem rozwojowym. Rośnie również wysokość wydatków przeznaczanych na inwestycje. Dane w badanym okresie wskazują na sukcesywny rozwój jednostki samorządu terytorialnego.

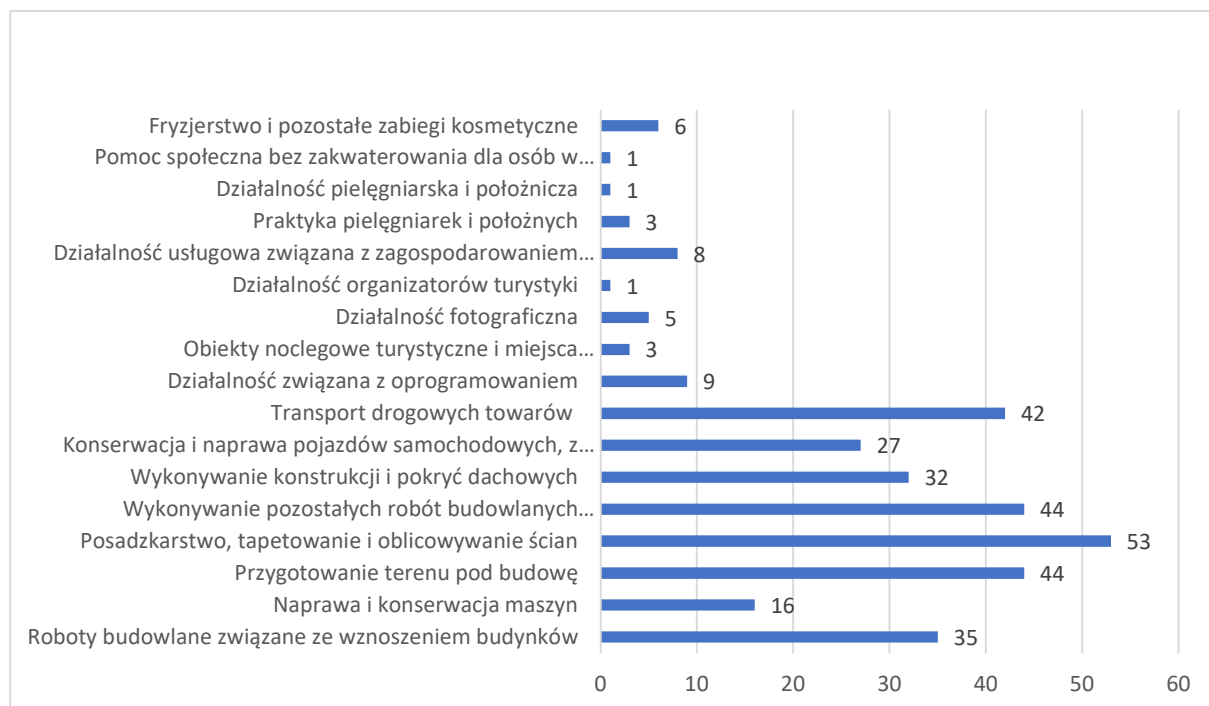
Wykres 27. Ilość zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w Gminie Męcinka ogółem w latach 2020-2024

Źródło: opracowanie własne, dane Urzędu Gminy Męcinka

Analizując przedział czasowy 2020 – 2024 dostrzega się wzrost zarejestrowanych podmiotów prowadzących działalność gospodarczą. W 2024 r. zanotowano spadek podmiotów aktywnych.

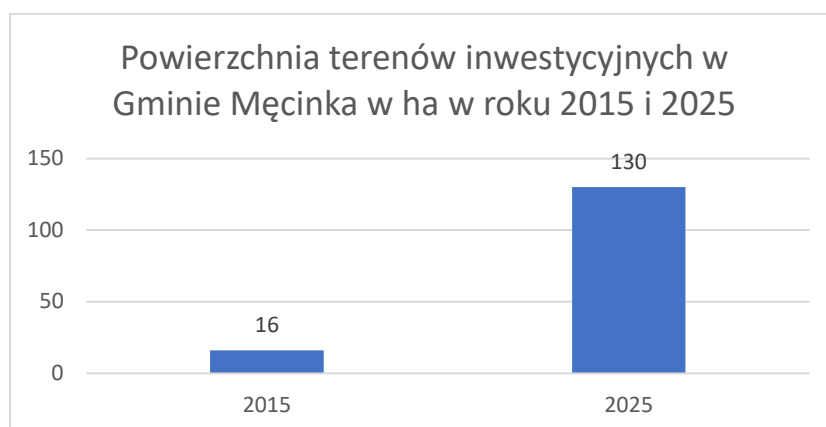
Wykres 28. Liczba podmiotów, które rozpoczęły działalność gospodarczą w obrębie wybranych rodzajów działalności gospodarczych na terenie Gminy Męcinka w latach 2015 – 2025

Źródło: dane Urzędu Gminy Męcinka

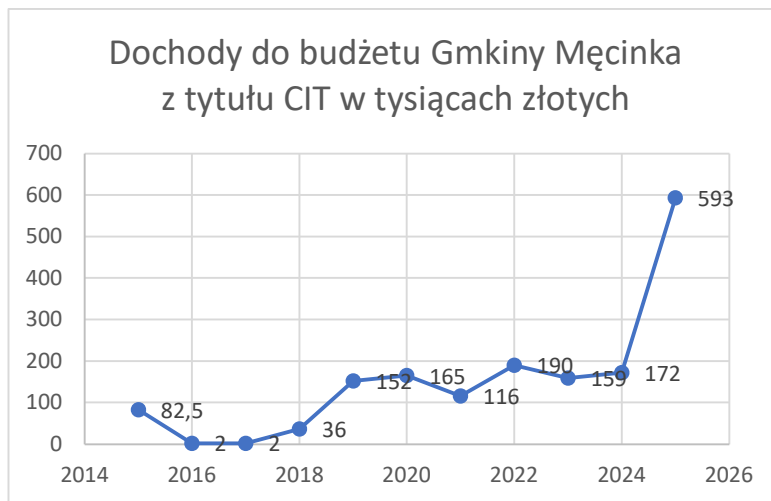
W latach 2015-2025 najwięcej zostało zarejestrowanych podmiotów gospodarczych związanych z posadzkarstwem, tapetowaniem i oblicowywaniem ścian: 53, przygotowaniem terenu pod budowę: 44, wykonywaniem pozostałych robót budowlanych...: 44, transportem drogowym towarów: 42, robotami związanymi ze wznoszeniem budynków: 35, wykonywaniem konstrukcji i pokryć dachowych: 32, konserwacją i naprawą pojazdów samochodowych: 27. Najmniej podmiotów w obrębie turystyki, pomocy społecznej i położnictwa.

Wykres 29. Porównanie terenów inwestycyjnych w Gminie Męcinka w ha w roku 2015 i 2025

Źródło: Dane Urzędu Gminy Męcinka

Wykres 30. Dochody do budżetu Gminy Męcinka z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych w latach 2015 – 2024, prognoza 2025r.

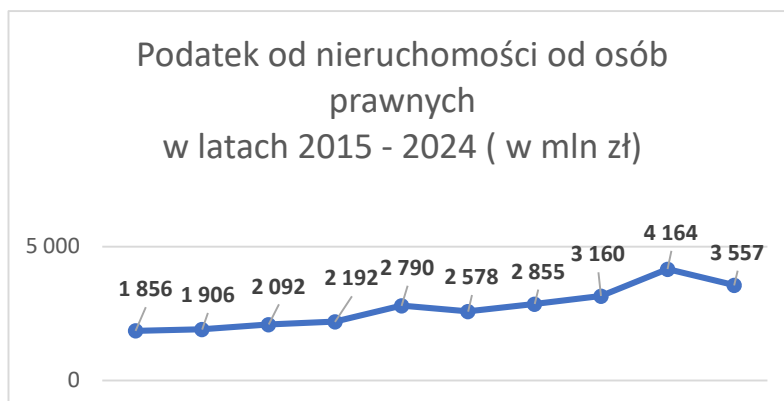
Źródło: dane Urzędu Gminy Męcinka

Wykres 31. Dochody do budżetu Gminy Męcinka z tytułu opłaty eksploatacyjnej w latach 2015 - 2024

Źródło: dane Urzędu Gminy Męcinka

Wykres 32. Podatek o nieruchomości od osób prawnych w latach 2015 – 2024

Źródło: dane Urzędu Gminy Męcinka

Dochody do budżetu Gminy Męcinka z tytułu podatku dochodowego od spółek w latach 2015 – 2024 wzrastają. Wzrasta również wysokość odprowadzanej przez przedsiębiorstwa górnicze opłaty eksploatacyjnej. Zarówno podatek od CIT jak również opłata eksploatacyjna stanowią znaczną część budżetu Gminy Męcinka.

2.3. Sytuacja przestrzenna i klimatyczno-środowiskowa

*UKSZTAŁTOWANIE POWIERZCHNI **

Obszar Gminy Męcinka położony jest w granicach dwóch jednostek strukturalnych wyższego rzędu: Sudetów i Przedgórza Sudeckiego. Granica między tymi jednostkami, tzw. sudecki uskok brzeżny, jest bardzo czytelna. Przebiega ona przez obszar gminy na linii miejscowości Myślibórz – Chełmiec - Bogaczów – Sichów. Południowa część gminy należy do obszaru sudeckiego, a północna i północno- wschodnia do Przedgórza Sudeckiego. Część sudecką stanowi Pogórze Kaczawskie rozciągające się między dolinami Bobru na zachodzie i Nysy Szalonej na wschodzie. Pogórze jest terenem pagórkowatym, porozcinanym przez doliny rzeczne i liczne strumienie. Wzniesienia, często o stożkowatej formie, zbudowane są ze skał wulkanicznych (bazalty, porfiry, diabazy), rzadziej ze skał podłoża krystalicznego.

W kierunku północnym teren obniża się i przechodzi w lekko sfalowaną Równinę Legnicką. Zróżnicowanie wysokości wynosi około 310 m. W południowej części gminy wysokość bezwzględna przekracza 466 m (Góra Dębica 466,3 n.p.m.), a w części północnej w dolinie Nysy Szalonej spada do 154,9 m (w rejonie miejscowości Słup).

Surowce skalne: Bazalty na terenie gminy eksploatowane były od XIX wieku. Udokumentowane i eksploatowane są trzy złoża: Jawor-Męcinka, Góra Trupień i Winna Góra. Udokumentowane a nieeksploatowane są Mszana-Obłoga, Owczarek i Sichów. Złoże Myślinów jest przebadane geologicznie i nieeksploatowane. Udokumentowane złoża Mszana-Obłoga, Owczarek i Sichów znajdują się na terenie Parku Krajobrazowego „Chełmy” i dlatego też nie będą eksploatowane. Jakość surowca z ww. złóż, przeznaczonego na cele budownictwa drogowego i kolejowego, jest bardzo dobra i dobra.

Złoża budują w zdecydowanej przewadze słupy bazaltowe zalegające pionowo lub skośnie. Wielkość udokumentowanych zasobów ogółem po szczegółowym rozpoznaniu pozwoli na prowadzenie wydobywania przez około 100 lat.

Bentonity są to związki bazaltowe towarzyszące złożu bazaltu Jawor-Męcinka. Surowiec używany jest do produkcji absorbentów, katalizatorów, ziem odbarwiających oraz lepiszcza dla odlewnictwa.

Diabazy, zieleńce, łupki zieleńcowe, łupki kwarcowo- serycytowe: Diabazy (metadiabazy) występują w rejonie Chełmca. W przeszłości były eksploatowane na potrzeby lokalne. Zieleńce i łupki zieleńcowe występują w bardzo wielu miejscach, głównie wzdłuż uskoku Gajki, wzdłuż szosy Sichów – Stanisławów, jak również w dolinach strumyków. Skały te nie są przewidywane do eksploatacji. Łupki metamorficzne i fylity znane są z wielu odsłonień. Z łupków tych zbudowano wiele ogrodzeń (murów) wokół budynków, a nawet budynki gospodarcze. Nie są one przewidziane do eksploatacji metodami przemysłowymi.

Piaskowce występują głównie między Kondratowem a Wilkowem, w sąsiedztwie złoża bazaltu Góra Trupień. W przeszłości eksploatowane były na potrzeby lokalne do celów budowlanych. Po roku 1945 eksploatacji nie podjęto. Piaskowce te nie spełniają wymogów norm dla materiałów budowlanych, ze względu na słabą zwięzłość skały. Lepszy jakościowo materiał tworzy niezbyt grube przewarstwienia niemające znaczenia przemysłowego.

*ŚRODOWISKO WODNE **

Obszar Gminy Męcinka położony jest w obrębie lewobrzeżnego dorzecza środkowej Odry. Leży ona w zasięgu zlewni Kaczawy, lewego dopływu Odry. Głównym ciekim jest tu Nysa Szalona, która płynie na północnym – wschodzie gminy i wpada do Kaczawy w pobliżu Legnicy. Na obszarze Sudetów rzeka ta ma charakter rzeki górskiej o krótkotrwałych i gwałtownych wezbraniach letnich i mniejszych wiosennych. Ponadto teren ten odwadniają mniejsze strumienie takie jak: Błotnia, Ciekąca, Czerwieniec, Gajka, Jawornik, Koiskówka, Księginka, Męcinka, Prusicki Potok, Rowiec, Sichowianka, Starucha i Wilcza.

Na terenie gminy znajduje się Zbiornik Wodny Słup, zbudowany na Nysie Szalonej. Tama powstała w miejscowości Słup spiętrza wody Nysy Szalonej do rzędnej około 175 m np.

Ogółem powierzchnia wód otwartych i sieci rzek to 586,49 ha, co stanowi 4,0% powierzchni Gminy.

*WALORY PRZYRODNICZE I KRAJOBRAZOWE **

Południowa i południowo – zachodnia części gminy leży w granicach Parku Krajobrazowego „Chełmy”, powołanego Rozporządzeniem Wojewody Legnickiego z dnia 29.06.1992 r. Powstał on z części utworzonego w 1982 r. Obszaru Chronionego Krajobrazu „Pogórze Myśluborskie”. Park krajobrazowy przechodzi również na teren gmin Złotoryja i Paszowice. Całkowita powierzchnia parku wynosi 15.990 ha, a powierzchnia jego otuliny wynosi 12.646 ha. Najwyższe wzniesienia i doskonałe punkty widokowe to wzgórza bazaltowe związane z dawnym wulkanizmem (Czartowska Skała, Mszana).

Ochroną prawną objęte są 43 pomniki przyrody (w tym 1 pomnik przyrody nieożywionej Czartowska Skała), 5 zabytkowych parków wiejskich (Małuszów, Piotrowice, Chełmiec, Sichów i Kondratów) i 1 zabytkowa aleja drzew obok kościoła w Pomocnem.

Znajdują się tu również liczne relikty kultury materialnej związanej z działalnością człowieka. Wzdłuż krawędzi pogórza do dzisiaj widoczny jest ciąg grodzisk i wałów obronnych. Od XII wieku do 1810 roku w rejonie tym działał zakon cysterski z Lubiąża, ślady działalności którego pozostały we wsiach Pomocne, Męcinka, Chroślice i Słup. W południowej części obrębu Pomocne zachowały się m.in. pocysterskie stawy hodowlane.

We współczesnym krajobrazie widoczne są również relikty dawnej działalności górniczej i hutniczej. Wiele z tych reliktyw posiada status stanowisk dokumentacyjnych proponowanych do objęcia ochroną prawną.

Z bardziej interesujących pod względem turystycznym obiektów przyrody nieożywionej w pierwszej kolejności wymienić należy Czartowską Skałę, bazaltowe wzgórze o wysokości

463 m n.p.m., z częściowo odstąpionym fragmentem komina wulkanicznego i punktem widokowym na szczycie.

Z bardziej interesujących zabytków kultury materialnej wymienić należy grodziska średniowieczne Góra Zamczysko koło wsi Chełmiec (XI-XII wiek) oraz grodzisko na Krzyżowej Górze koło Sichowa (XIXII wiek).

Ponadto od miejscowości Męcinka do Góry Górzec wybudowana jest XIX wieczna droga krzyżowa z kaplicą na szczycie góry.

W gminie Męcinka zewidencjonowano 112 stanowisk archeologicznych. Z tej liczby 14 stanowisk jest kwalifikowanych jako archiwalne (udokumentowane w okresie przedwojennym).

*GLEBY**

Typologicznie Gmina Męcinka obejmuje gleby o stosunkowo dużym zróżnicowaniu rodzajowym i gatunkowym. Wśród użytków rolnych najczęściej występuje typ gleb brunatnych /B/, który zajmuje około 50% powierzchni użytków rolnych. Dominują tu gleby brunatne kwaśne. Gleby pseudobielicowe /A/ zajmują około 35,0% użytków rolnych. Mady /F/ to 8,0%. Pozostałe powierzchnie tworzą czarne ziemie /D/, czarnoziemy zdegradowane, /CZ/ i gleby murszowe na podłożu mineralnym /M/.

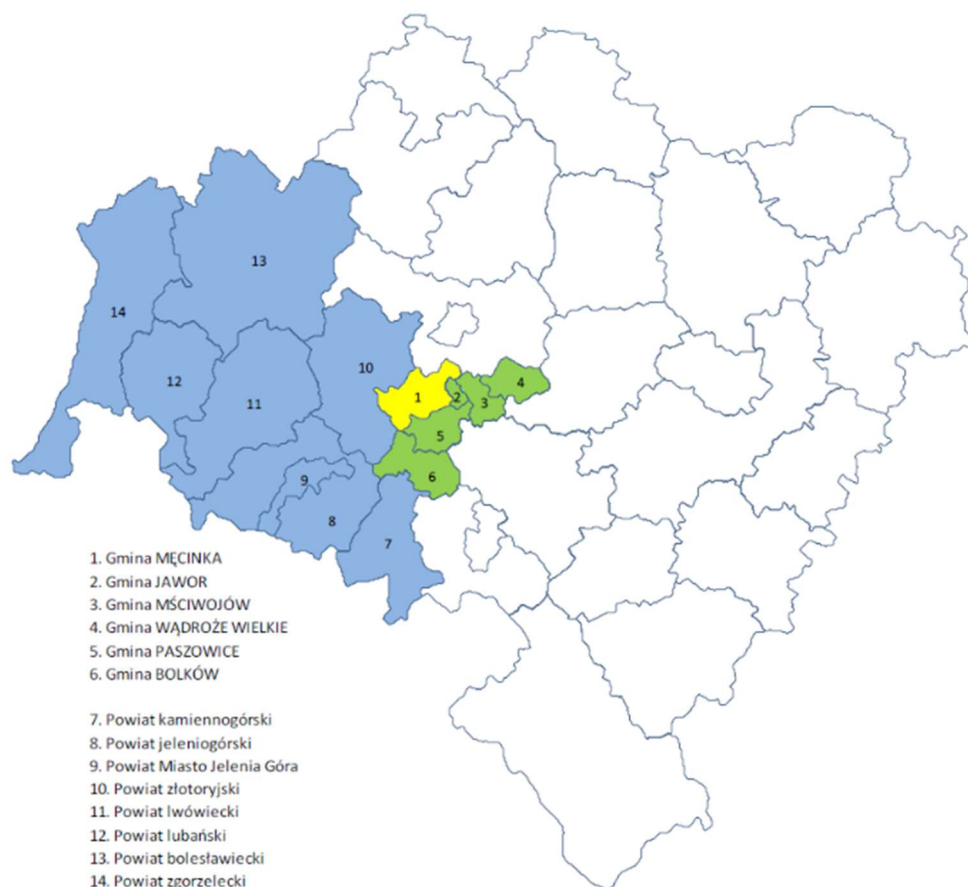
Rysunek 2. Lokalizacja Gminy Męcinka na tle powiatu jaworskiego

Źródło: Urząd Gminy Męcinka

* Opracowanie na podstawie Strategii Rozwoju Gminy Męcinka na lata 2024-2025 oraz Programu Urzędzeniowo - Rolnego

Rysunek 3. Lokalizacja Gminy Męcinka na tle województwa dolnośląskiego

Źródło: Urząd Gminy Męcinka

2.4. Stan infrastruktury technicznej i społecznej

Tabela 2. Identyfikacja stanu istniejącego oraz potrzeb w kluczowych obszarach.

Infrastruktura	Stan istniejący	Potrzeby
Sieci wodociągowe	1. Ok. 99 % pokrycia sieciami wodociągowymi terenów zabudowanych. 2. Dobry stan sieci wodociągowych na większości obszaru gminy. Stan techniczny sieci w Słupie i Sichówku wymaga sukcesywnej wymiany. 3. Tereny przeznaczone na budownictwo mieszkaniowe/ usługi/ przemysł w większości nie są uzbrojone w sieci.	1. Wymiana sieci wodociągowych w Słupie i Sichówku. 2. Budowa sieci wodociągowej w osadzie leśnej Bogaczów (sołectwo Męcinka). 3. Rozbudowa sieci na terenach przeznaczonych w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego na budownictwo mieszkaniowe oraz usługi i przemysł.

<i>Ujęcia wody pitnej</i>	Trzy ujęcia wody: w Męcince, Muchowie i Słupie zabezpieczają zapotrzebowanie ok. 80 % użytkowników. Woda kupowana jest również od LPWiK Legnica i Gminy Jawor.	Budowa nowych ujęć wody w celu zabezpieczenia dostaw w długofalowej perspektywie czasowej.
<i>Sieci kanalizacyjne</i>	1. Łączna ilość sieci wynosi ok. 63. Sieci kanalizacyjne występują w miejscowościach położonych w nizinnej części gminy. W miejscowościach podgórskich tj. Muchów, Pomocne, Kondratów, Stanisławów i Myślinów z uwagi na ukształtowanie terenu, rozproszoną zabudowę stosowane są przydomowe oczyszczalnie ścieków oraz zbiorniki bezodpływowe (szamba). 2. Tereny przeznaczone na budownictwo mieszkaniowe, usługi/przemysł w większości nie są uzbrojone w sieci.	Rozbudowa sieci kanalizacyjnych do terenów przeznaczonych w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego na budownictwo mieszkaniowe oraz usługi i przemysł. Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków.
<i>Drogi gminne</i>	1. Główne gminne ciągi komunikacyjne są w stanie bardzo dobrym i dobrym. 2. Drogi wewnętrzne, osiedlowe i boczne wymagają przebudowy/modernizacji/budowy. 3. Drogi polne/ transportu rolnego przebiegają w sposób niezwyfikowany z geodezyjnym stanem prawnym.	1. Przebudowa/modernizacja / budowa dróg bocznych, wewnętrznych i osiedlowych. 2. Weryfikacja przebiegu dróg polnych/ transportu rolnego z geodezyjnym stanem prawnym. Budowa/ poprawa stanu nawierzchni dróg.
<i>Melioracja wsi</i>	Melioracja miejscowości oparta jest o system rowów i drenaży. Stan ogólny zły. Rowy nie są w dostateczny sposób utrzymywane przez właścicieli nieruchomości. Część rowów śródpolnych nie istnieje lub jest niedrożna.	Szczegółowa inwentaryzacja stanu rowów i drenaży. Wykonanie prac udrożnieniowych przez właścicieli nieruchomości.
<i>Drogi powiatowe i wojewódzkie</i>	1. Stan dróg powiatowych jest dobry. 2. Stan dróg wojewódzkich jest zły.	1. Remont drogi powiatowej Kondratów-Rzeszówek. 2. Kompleksowa modernizacja/ przebudowa dróg wojewódzkich

		wraz z infrastrukturą dla pieszych i rowerzystów oraz systemami inżynierii ruchu drogowego poprawiające poziom bezpieczeństwa niechronionych uczestników ruchu drogowego.
Obiekty szkolne	Stan techniczny obiektów: dobry. Obiekty zabezpieczają potrzeby edukacyjne populacji gminy. Obiekt szkolny w Męcince nie jest dostosowany do osób niepełnosprawnych. Obiekt szkolny w Piotrowicach posiada windę oraz podjazd dla osób niepełnosprawnych.	Bieżące remonty i modernizacja obiektów.
Obiekty przedszkolne	Stan techniczny obiektów: dobry. Obiekt w Męcince zabezpiecza potrzeby edukacyjne populacji. Obiekt w Piotrowicach jest za mały. Budynki nie są dostosowane do osób niepełnosprawnych. Posiadają znaczne bariery architektoniczne. Funkcjonalność przestrzenna jest na poziomie średnim.	Utworzenie kompleksu przedszkolnego o dobrej funkcjonalności przestrzennej, w tym dostosowanego dla osób niepełnosprawnych.
Obiekt żłobka	Stan techniczny: dobry Funkcjonalność przestrzenna: dobra Obiekt w Męcince nie spełnia potrzeb populacyjnych w zakresie opieki nad dziećmi do lat 3.	Rozbudowa żłobka, modernizacja przestrzeni
Oświetlenie uliczne	1. Oświetlenie uliczne w zdecydowanej większości jest własnością operatora zewnętrznego. Jego stan wymaga modernizacji w zakresie efektywności ekonomicznej i funkcjonalnej. 2. Oświetlenie będące własnością gminy: stan dobry. 3. Brak oświetlenia na części terenów zabudowanych nowymi budynkami mieszkalnymi.	1. Modernizacja/wymiana oświetlenia ulicznego będącego własnością operatora zewnętrznego. 2. Rozbudowa oświetlenia ulicznego na obszarach zabudowanych nowymi budynkami mieszkalnymi.

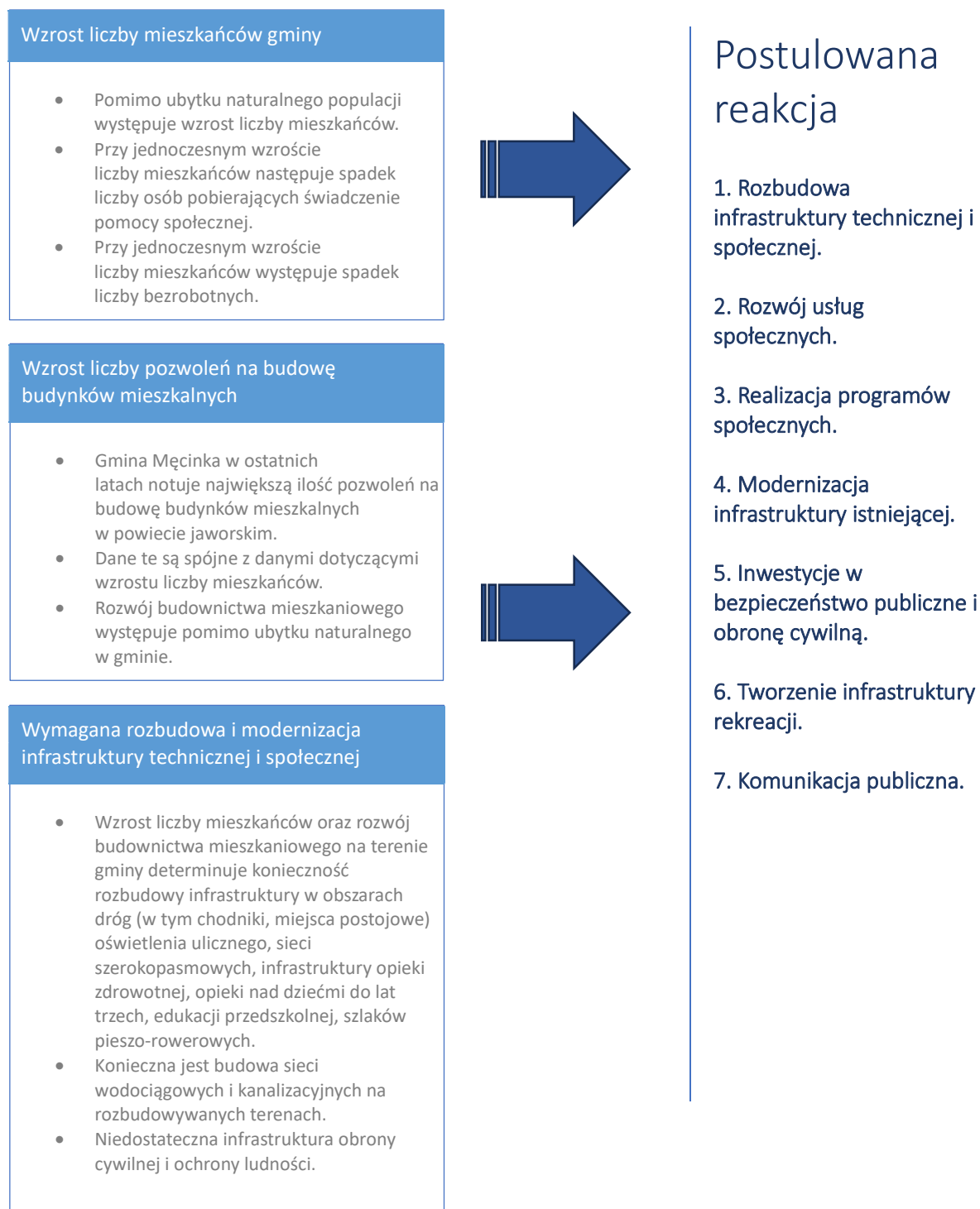
<i>Dostęp do sieci szerokopasmowych</i>	Znikomy dostęp do sieci szerokopasmowych na terenie gminy.	Budowa sieci szerokopasmowych.
<i>Obiekty obrony cywilnej</i>	1. Schrony: brak 2. Syreny ostrzegawcze: syreny OSP w czterech miejscowościach	1. Budowa schronów w 15 sołectwach gminy 2. Montaż syren ostrzegawczych w 15 sołectwach
<i>Bezpieczeństwo – obiekty i urządzenia</i>	1. Dobry poziom wyposażenia przeciwpożarowego w OSP. 2. Dobry stan obiektów OSP. 3. Na terenie gminy Posterunek Policji. 4. Monitoring miejsc publicznych w części gminy. 5. Alternatywne źródła energii: brak.	1. Bieżąca modernizacja obiektów i stanu wyposażenia. 2. Rozbudowa monitoringu publicznego. 3. Tworzenie alternatywnych źródeł energii.
<i>Obiekty kultury</i>	1. Sala widowiskowa w Męcince – stan dobry, wyposażenie wymagające modernizacji. 2. Świetlice wiejskie w większości sołectw (część w budowie): stan dobry i bardzo dobry. W miejscowości Małuszów świetlica wymagająca przebudowy/modernizacji. 3. Gminna Biblioteka Publiczna: stan dobry.	1. Konieczna modernizacja sprzętu sali widowiskowej. 2. Bieżąca modernizacja świetlic. 3. Budowa nowej świetlicy w Małuszowie (likwidacja barier architektonicznych).
<i>Infrastruktura turystyczna i rekreacyjna</i>	1. Place zabaw we wszystkich sołectwach gminy: stan dobry 2. Kompleksy sportowe w Męcince (stan wymagający modernizacji), Chełmcu (stan dobry) i Piotrowicach (w budowie). 3. Boiska sportowe w większości sołectw gminy. 4. Brak ścieżek rowerowych (inwestycje w budowie).	1. Bieżąca modernizacja placów zabaw, kompleksów sportowych i boisk. 2. Budowa ścieżek rowerowych. 3. Promocja szlaków turystycznych.

Źródło: opracowanie własne, dane Urzędu Gminy Męcinka

2.5. Identyfikacja potrzeb w ujęciu strategicznym

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej umożliwia sformułowanie wniosków stanowiących podstawę do identyfikacji potrzeb oraz określenia kierunków celów strategii rozwoju gminy.

Rysunek 4. Wnioski – identyfikacja potrzeb w ujęciu strategicznym

Wzrostowa dynamika rejestrowanych podmiotów gospodarczych

- Dane dotyczące ilości rejestrowanych podmiotów gospodarczych są spójne z ilością wydanych pozwoleń na budowę obiektów mieszkalnych, ze wzrostowym trendem dochodów z tytułu PIT, spadkiem poziomu bezrobocia oraz spadkiem ilości osób korzystających ze świadczeń opieki społecznej.
- Spadek podmiotów aktywnych w roku 2024 względem roku 2023 może być wynikiem czynników zewnętrznych (inflacja, polityka podatkowa).

Największa ilość działalności gospodarczej w dziedzinie budownictwa

- Zauważa się, że charakter rejestrowanej działalności gospodarczej regulowany jest przez popyt.
- Dane są spójne ze wzrostem liczby mieszkańców (pomimo występującego ubytku naturalnego) oraz trendem związanym z budownictwem na terenie gminy.

Niska podaż usług działalności gospodarczej w dziedzinie opieki społecznej

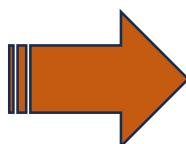
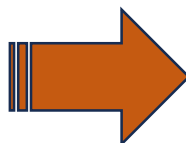
- Opieka nad osobami starszymi jest obecnie coraz częściej wymienianą formą usług, która występuje jako deficyt.
/informacja GOPS Męcinka, 11.2025r./

Wzrost dochodów budżetowych z tytułu CIT, PIT i opłaty eksploatacyjnej

- Wzrost dochodów przekłada się na możliwość realizacji przez gminę usług i zadań inwestycyjnych na rzecz mieszkańców oraz tworzenia warunków do rozwoju przedsiębiorczości.

Niezbędne tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości

- Cel: zapewnienie mieszkańcom miejsc pracy oraz możliwości rozwoju, zapewnienie dochodów do budżetu gminy w przyszłości w celu realizacji potrzeb społecznych.
- Walory przyrodnicze, krajobrazowe oparte o promowane hasło Kraina Wygasłych Wulkanów oraz tworzone od kilkunastu lat formy ochrony nie przekładają się na rozwój działalności/usług turystycznych w gminie – należy rozważyć alternatywny kierunek rozwoju turystyki i rekreacji.
- Zachowanie zasady zrównoważonego rozwoju.

Postulowana reakcja

1. Tworzenie terenów inwestycyjnych przy zachowaniu zasady zrównoważonego rozwoju.

2. Przyjazna/stabilna polityka podatkowa.

3. Wspieranie prowadzenia działalności w zakresie na rzecz usług osób starszych i niepełnosprawnych.

4. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej.

5. Kondensacja i intensyfikacja działań na rzecz alternatywnego kierunku rozwoju turystyki i rekreacji w gminie mogącego stanowić motor napędowy do rozwoju działalności/ usług, co przełoży się na rozwój przedsiębiorczości, dochody do budżetu gminy, miejsca pracy oraz możliwość rozwoju mieszkańców.

Wzrost liczby przestępstw

- Na szczególną uwagę zasługuje wzrost liczby przestępstw związanych przemocą domową.
- Spadek ilości przestępstw związanych ze środkami odurzającymi może być wynikiem spadku wykrywalności przez organy ścigania.

Wzrost zdarzeń z udziałem straży pożarnej

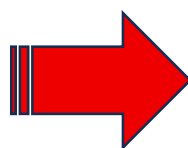
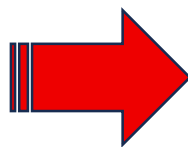
- Największy wzrost dostrzega się w zdarzeniach drogowych.
- Na uwagę zasługuje również liczba pożarów w budynkach mieszkalnych. Choć notuje się wartość spadkową (wzrost w 2024 r.) to ich ilość determinuje konieczność podejmowania działań prewencyjnych.

Brak infrastruktury obrony cywilnej

- W gminie nie występują schrony.
- Systemami alarmowania są cztery syreny OSP zlokalizowane w Męcince, Pomocnem, Małuszowie i Przybyłowicach.
- Gmina nie posiada alternatywnych źródeł zasilania energii elektrycznej.
- Monitoring publiczny obejmuje swoim zasięgiem część terenu gminy.

Zagrożenie powodziowe

- Występujący na terenie gminy zbiornik wodny Słup stanowi zagrożenie powodziowe dla przyległych terenów.
- Występujące na terenie gminy cieki wodne oraz rowy powodują zagrożenie lokalnych podtopień podczas intensywnych opadów deszczu.
- Stan rowów oraz cieków będących w zarządzie PGW Wody Polskie zwiększa zagrożenie podtopień podczas opadów deszczu.

Postulowana reakcja

1. Realizacja działań profilaktycznych oraz zwiększenie zakresu świadczonej pomocy psychologiczno – terapeutycznej oraz prawnej.
2. Budowa i montaż systemów inżynierii ruchu drogowego wpływającego na poprawę bezpieczeństwa niechronionych uczestników ruchu oraz pojazdów.
3. Bieżąca modernizacja sprzętu ratowniczo – gaśniczego OSP.
4. Realizacja programów społecznych i profilaktycznych w zakresie bezpieczeństwa ppoż.
5. Budowa obiektów obrony cywilnej, systemów alarmowania oraz narzędzi cyberbezpieczeństwa.
6. Inwestycje w bezpieczeństwo przeciwpowodziowe.
7. Inwestycje w alternatywne źródła energii.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Męcinka, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Męcince, Komendy Powiatowej Policji w Jaworze, Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Jaworze.

2.6. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest narzędziem do identyfikacji mocnych (Strengths) i słabych (Weaknesses) stron gminy, a także jej szans (Opportunities) i zagrożeń (Threats) płynących z otoczenia. Analiza ta pozwala ocenić wewnętrzną pozycję gminy (zasoby, atuty i wady) oraz czynniki zewnętrzne, które mogą wpłynąć na jej rozwój, co jest kluczowe do podejmowania świadomych decyzji strategicznych.

Mocne strony (Strengths)

- **Położenie geograficzne:** atrakcyjne położenie (bliskość do miast: Legnica, Złotoryja, Jawor, Wrocław), obszary przyrodniczo cenne, dostęp do głównych szlaków komunikacyjnych – droga S3, bliskość autostrady A4).
- **Zasoby naturalne:** dostępność surowców – bazaltu, walory przyrodniczo-krajobrazowe.
- **Infrastruktura:** dobrze stan dróg gminnych i powiatowych, sieci wodociągowe, kanalizacja sanitarna, obiekty szkolne, obiekty sportowe, świetlice wiejskie.
- **Gospodarka:** duże zaangażowanie gminy w procesy inwestycyjne, tereny inwestycyjne, plany zagospodarowania przestrzennego, spadek bezrobocia, spadek liczby osób korzystających ze świadczeń opieki społecznej, wzrost liczby rejestrowanych podmiotów gospodarczych.
- **Społeczność:** stały wzrost liczby mieszkańców i osób budujących domy mieszkalne na terenie gminy, wysoki poziom zaangażowania mieszkańców, dostęp do placówek edukacyjnych, mieszkańcy aktywni w dziedzinie sportu, mieszkańcy zaangażowani w działania na rzecz bezpieczeństwa (OSP).
- **Finanse:** rozwojowy budżet gminy, zdolność do pozyskiwania środków zewnętrznych.
- **Gminne programy społeczne:** programy stypendialne dla dzieci i młodzieży, programy edukacyjne, programy sportowe, profilaktyka w ramach gminnej opieki zdrowotnej.

Słabe strony (Weaknesses)

- **Infrastruktura:** niedostatecznie rozwinięta infrastruktura drogowa (drogi boczne, wewnętrzne, dojazdowe i osiedlowe), zły stan dróg wojewódzkich, brak internetu szerokopasmowego, niedostatecznie rozwinięta sieć oświetlenia ulicznego, w dużej części przestarzałe oświetlenie uliczne istniejące (operator zewnętrzny), wymagająca reorganizacji przestrzeni obiektów przedszkolnych (występują bariery architektoniczne), brak uzbrojenia terenów inwestycyjnych i mieszkaniowych (wg MPZP).
- **Społeczność:** ubytek naturalny.
- **Bezpieczeństwo:** wzrost liczby przestępstw, w szczególności związanych z przemocą domową, spadek wykrywalności przestępstw przez organy ścigania, wzrost liczby zdarzeń drogowych (wypadków), wzrost liczby pożarów w budynkach mieszkalnych.

- **Zasoby:** ograniczenia prawne związane z pełnym wykorzystaniem zbiornika wodnego Słup na cele rekreacyjne i turystyczne, małe możliwości wykorzystania terenów podgórskich na cele alternatywne do działalności rolniczej, obostrzenia konserwatorskie w zakresie gospodarowania obiektami ujętymi w gminnej ewidencji zabytków nieadekwatne do istniejącego stanu i możliwości, rozwiązania prawne związane z parkiem krajobrazowym.
- **Fundusze zewnętrzne:** nieadekwatne do potrzeb społecznych gminy przeznaczenie programów i środków finansowych UE oraz programów krajowych, procedury środków krajowych przeznaczonych na obronę cywilną często uniemożliwiają faktyczne korzystanie ze środków (np. czas przekazania środków przez Dolnośląski Urząd Wojewódzki – termin realizacji zadania – konieczność realizacji przez gminę procedur zamówień publicznych).

Szanse (Opportunities)

- **Trendy gospodarcze:** rozwój nowych technologii (np. OZE, e-usługi).
- **Zmiany prawne:** uproszczenie procedur administracyjnych, konieczne programy rządowe wspierające rozwój lokalny, liberalizacja obostrzeń konserwatorskich w odniesieniu do obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków, przeznaczenie środków UE na realizację projektów adekwatnych do potrzeb obszarów wiejskich, polityka podatkowa krajowa umożliwiająca wzmacnianie samodzielności finansowej jednostek samorządu terytorialnego.
- **Współpraca:** możliwość współpracy z partnerami biznesowymi, współpraca z organizacjami pozarządowymi.

Zagrożenia (Threats)

- **Sytuacja makroekonomiczna:** inflacja, zmiany stóp procentowych, ogólnokrajowy kryzys gospodarczy.
- **Spadek liczby podmiotów aktywnych w obrębie działalności gospodarczej:** z powodu warunków rynkowych.
- **Konflikt zbrojny**
- **Pandemie/ epidemie**
- **Zmiany demograficzne:** niekorzystne trendy demograficzne (niski przyrost naturalny, emigracja), starzenie się społeczeństwa w skali kraju.
- **Konkurencja:** działania sąsiednich gmin mające na celu przyciągnięcie inwestorów lub mieszkańców.
- **Zmiany klimatyczne:** zagrożenia powodziowe, susze, klęski żywiołowe.
- **Zmiany prawne:** niekorzystne zmiany w przepisach podatkowych lub dotyczących samorządów.

III. CZĘŚĆ STRATEGICZNA

6. Wizja rozwoju gminy

Wieś podlega intensywnym przemianom, zarówno w sferze społecznej, przestrzennej, gospodarczej i ekonomicznej. W ostatnich latach można zaobserwować zmiany sposobu życia mieszkańców – ich potrzeb i oczekiwań. Rozwijają się nowe formy gospodarowania związane z aktywnością zawodową, a także zasobami finansowymi. Formom tym odpowiadają nowe formy zachowań społecznych. Nowe potrzeby ludności wiejskiej inicjują nowe sposoby użytkowania przestrzeni.

Współczesna wieś nie jest obszarem monofunkcyjnym. Produkcja rolnicza od wielu lat nie pełni podstawowej funkcji. Największe efekty dla rozwoju gospodarczego przynosi sektor usług, gdyż w sposób szczególny może wykorzystać endogeniczny potencjał obszaru wiejskiego, w tym walory środowiskowe i kulturowe. Podstawowymi działalnościami społeczno-gospodarczymi zapewniającymi rozwój lokalny są również mieszkalnictwo, handel, przemysł, rolnictwo, leśnictwo. Dążenie do trwałego rozwoju Gminy Męcinka powinno być oparte na rozwijaniu jej różnorodności.

W dyskursie spośród wielu koncepcji rozwoju lokalnego, na szczególną uwagę zasługuje idea rozwoju wielofunkcyjnego. Poziom rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Męcinka nie pozwala jednakże ograniczać rozumienia tego pojęcia jako odchodzenia od dominacji rolnictwa w gospodarce i zastąpienia go innymi formami działalności pozarolniczej. Rozwój wielofunkcyjny Gminy Męcinka powinien na równi traktować wagę działalności rolniczej oraz pozarolniczej przy jednoczesnej realizacji zasady rozwoju zrównoważonego. Dywersyfikacja działalności w dalszej części stanowić będzie siłę rozwoju społeczności lokalnej. Istotnym elementem procesu rozwoju Gminy Męcinka musi stanowić równowaga na płaszczyźnie przestrzennej oraz społeczno-gospodarczej. Racjonalne wykorzystanie czynników wytwórczych stanowi ważny aspekt przyszłości gminy i jej mieszkańców. Rozwój działalności pozarolniczej umożliwia pełniejsze wykorzystanie zasobów pracy i kapitału oraz aktywizację społeczeństwa, które w coraz większym stopniu jest otwarte i podatne na innowacje techniczne i ewolucję procesów.

Docelowym rezultatem rozwoju wielofunkcyjnego gminy będzie społeczność aktywna zawodowo (w formach rolniczych i pozarolniczych), oparte na postawach przedsiębiorczych oraz bezpieczna przestrzeń z rozwiniętą infrastrukturą oraz zachowanymi walorami środowiska naturalnego.

Każda jednostka samorządu terytorialnego ma specyficzne uwarunkowania, czynniki i bariery rozwoju. Przekształcenia przestrzeni wsi oddziałują bezpośrednio i pośrednio na warunki życia i pracy mieszkańców, na ich relacje społeczne i kulturowe, kształtują też ich przyszłe zachowania ekonomiczne i społeczne.

Samorząd odgrywa kluczową rolę w kształtowaniu warunków życia społeczności lokalnej oraz poziomowi bezpieczeństwa. Gmina Męcinka zwraca szczególną uwagę na rozwój społeczny.

Niezmiernie istotnym elementem jej funkcjonowania jest wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży na różnych obszarach: edukacyjnym, sportowym, zdrowotnym, kulturalnym. Uwagę należy poświęcić również osobom starszym i niepełnosprawnym. Gminna opieka zdrowotna stanowi jeden z najważniejszych obszarów aktywności samorządu w sferze społecznej.

Ważnym aspektem działalności publicznej jest tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości stanowiącej motor napędowy rozwoju regionu (w szczególności górnictwo, automotive). Zabezpieczenie dochodów do budżetu gminy na przyszłe lata pozwoli na realizację potrzeb społecznych oraz kolejne przedsięwzięcia inwestycyjne.

7. Cele strategiczne i kierunki rozwoju

Tabela 3. Identyfikacja celów strategicznych i określenie kierunków rozwoju.

Cele strategiczne		Kierunki rozwoju
Cel strategiczny I	Gmina najlepszym miejscem do życia	1. Rozbudowa infrastruktury. 2. Rozwój usług społecznych. 3. Realizacja działań wspierających rozwój dzieci i młodzieży. 4. Realizacja działań wspierających seniorów, osoby niepełnosprawne. 5. Stabilna polityka podatkowa. 6. Bezpieczna przestrzeń. 7. Ochrona środowiska naturalnego.
Cel strategiczny II	Gmina bezpieczna	1. Budowa i modernizacja infrastruktury. 2. Budowa systemów bezpieczeństwa (systemy ostrzegania, cyberbezpieczeństwo). 3. Modernizacja obiektów i sprzętu OSP. 4. Podnoszenie kompetencji osób. 5. Budowa alternatywnych źródeł energii elektrycznej. 6. Programy profilaktyczne oraz akcje edukacyjne i prewencyjne. 7. Monitoring miejsc publicznych. 8. Współpraca z podmiotami z zakresu bezpieczeństwa i obrony cywilnej.
Cel strategiczny III	Gmina dobrym miejscem dla biznesu	1. Tworzenie terenów inwestycyjnych. 2. Stabilna polityka podatkowa. 3. Tworzenie platformy współpracy z podmiotami biznesu. 4. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury. 5. Zbiornik „Słup” filarem rozwoju turystyki i rekreacji na terenie gminy. Promocja walorów przyrodniczych i kulturowych oraz działania na rzecz rozwoju turystyki.

3. Planowane działania wraz z oczekiwanymi rezultatami (w tym wskaźniki)

Strategia rozwoju gminy jest narzędziem służącym określeniu kierunków działania w celu poprawy jakości życia w obrębie określonej wspólnoty oraz zapewnieniu trwałego i zrównoważonego rozwoju tej jednostki samorządu terytorialnego.

Przeprowadzona diagnoza stanu istniejącego w oparciu o kluczowe obszary dała możliwość sprecyzowania celów i kierunków działania oraz koniecznych do wdrożenia działań.

Tabela 4. Określenie działań dla celu strategicznego I

Cel strategiczny I Gmina najlepszym miejscem do życia		
DZIAŁANIE	WSKAŹNIK POMIARU	OCZEKIWANY REZULTAT DZIAŁAŃ CELU I
Wymiana sieci wodociągowych w Słupie i Sichówku.	km	1. Poprawa jakości życia mieszkańców.
Budowa sieci wodociągowej w osadzie leśnej Bogaczów (sołectwo Męcinka).	km	
Rozbudowa sieci na terenach przeznaczonych w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego na budownictwo mieszkaniowe. Budowa nowych ujęć wody w celu zabezpieczenia dostaw.	km	2. Poprawa bezpieczeństwa.
Rozbudowa sieci kanalizacyjnych do terenów przeznaczonych w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego na budownictwo mieszkaniowe.	km	3. Poprawa warunków rozwoju mieszkańców.
Przebudowa/modernizacja / budowa dróg bocznych, wewnętrznych i osiedlowych.	km	4. Poprawa estetyki przestrzeni.
Melioracja terenu.	m ²	
Budowa/ poprawa stanu nawierzchni dróg.	km	5. Poprawa warunków rozwoju gminy.
Remont drogi powiatowej Kondratów-Rzeszówek (zadanie powiatu).	km	
Kompleksowa modernizacja/ przebudowa dróg wojewódzkich wraz z infrastrukturą dla pieszych i rowerzystów oraz systemami inżynierii ruchu drogowego poprawiające poziom bezpieczeństwa niechronionych uczestników ruchu drogowego (zadanie województwa).	km	6. Poprawa stanu środowiska naturalnego.
Bieżące remonty i modernizacja obiektów szkolnych.	szt.	7. Poprawa dostępności komunikacyjnej.
Utworzenie kompleksu przedszkolnego o dobrej funkcjonalności przestrzennej, w tym dostosowanego dla osób niepełnosprawnych.	m ²	
Rozbudowa żłobka, modernizacja przestrzeni.	m ²	8. Poprawa efektywności energetycznej w remontowanych, przebudowyw. i termomodern. obiektach.
Modernizacja/wymiana oświetlenia ulicznego.	szt.	
Rozbudowa oświetlenia ulicznego na obszarach zabudowanych nowymi budynkami mieszkalnymi.	szt.	
Budowa sieci szerokopasmowych.	km	9. Efekty ekonomiczne.
Remont i modernizacja sali widowiskowej w Męcince (w tym sprzętu)/budowa nowego obiektu.	m ² / szt.	

Projekt

Modernizacja świetlic wiejskich.	szt.	
Modernizacja placów zabaw, kompleksów sportowych i boisk (wraz z otoczeniem).	Szt.	
Budowa ścieżek rowerowych/ pieszo-rowerowych.	km	
Modernizacja obiektów gminnej opieki zdrowotnej oraz zakup specjalistycznego sprzętu.	m ²	
Promocja i modernizacja szlaków turystycznych.	szt.	
Działania rewitalizacyjne zabytkowych parków, stawów (w tym przywracanie bioróżnorodności).	m ²	
Realizacja programów edukacyjnych.	ilość osób biorących udział	
Realizacja programów profilaktycznych oraz programów z zakresu opieki zdrowotnej.	ilość osób biorących udział	
Realizacja programów promujących dziedzictwo kulturowe, kształtujących postawy obywatelskie oraz integrujące społeczność.	ilość osób biorących udział	
Realizacja programów w zakresie sportu.	ilość osób biorących udział	
Realizacja programów wspierających rozwój dzieci i młodzieży.	ilość osób biorących udział	
Realizacja programów wspierających osoby starsze i niepełnosprawne.	ilość osób biorących udział	
Realizacja programów dla seniorów.	ilość osób biorących udział	
Aktualizacja miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.	ilość osób biorących udział	
Realizacja działań na rzecz ochrony środowiska naturalnego.	ilość podjętych działań	

Tabela 5. Określenie działań dla celu strategicznego II

Cel strategiczny II Bezpieczna gmina		
DZIAŁANIE	WSKAŹNIK POMIARU	OCZEKIWANY REZULTAT DZIAŁAŃ CELU II
Budowa nowych ujęć wody.	szt.	1. Poprawa poziomu bezpieczeństwa. 2. Poprawa jakości życia mieszkańców.
Budowa schronów w 15 sołectwach gminy.	szt.	
Montaż syren ostrzegawczych w 15 sołectwach.	szt.	
Modernizacja obiektów.	szt.	
Zakup sprzętu i wyposażenia z zakresu bezpieczeństwa, ratownictwa i obrony cywilnej.	szt.	
Rozbudowa monitoringu publicznego.	szt.	
Tworzenie alternatywnych źródeł energii.	szt.	

Szkolenia i działania edukacyjne/ działania prewencyjne.	Ilość osób biorących udział	
Działania na rzecz ochrony środowiska naturalnego.	Ilość podjętych działań	

Tabela 6. Określenie działań dla celu strategicznego III

Cel strategiczny III Gmina dobrym miejscem dla biznesu		
DZIAŁANIE	WSKAŹNIK POMIARU	OCZEKIWANY REZULTAT DZIAŁAŃ CELU III
Utworzenie koncepcji turystycznego zagospodarowania terenów okalających zbiornik wodny Słup.	m ²	1. Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej gminy. 2. Rozwój działalności gospodarczej. 3. Nowe miejsca pracy dla mieszkańców. 4. Dodatkowe dochody do budżetu gminy na realizację potrzeb społecznych.
Rozbudowa sieci wodociągowych i kanalizacyjnych.	km	
Budowa nowych ujęć wody w celu zabezpieczenia dostaw w długofalowej perspektywie czasowej.	szt.	
Przebudowa/modernizacja / budowa dróg.	km	
Budowa sieci szerokopasmowych.	km	
Budowa ścieżek rowerowych.	km	
Tworzenie terenów inwestycyjnych.	ha	
Aktualizacja miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.	ha	
Działania marketingowe w zakresie inwestowania w Gminie Męcinka.	szt.	
Promocja walorów przyrodniczo-kulturowych.	Ilość podjętych działań	
Działania na rzecz ochrony środowiska naturalnego.	Ilość podjętych działań	

4. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Męcinka (zwany dalej MSFP lub Modelem) stanowi składnik strategii rozwoju gminy na podstawie Art. 10e ust. 3. Ustawy o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 r. (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 ze zm). Model funkcjonalno-przestrzenny stanowi ilustrację założeń ukierunkowanej terytorialnie polityki rozwoju. Przedstawia długookresową strategiczną wizję rozwoju gminy wynikającą z uwarunkowań związanych z jej położeniem, trendami rozwojowymi oraz kierunki zmian oczekiwanych w wyniku realizacji strategii. Model jest graficznym odzwierciedleniem prezentowanych treści, wskazuje najważniejsze informacje, wiąże zagadnienia społeczno-gospodarcze z przestrzennymi. Obrazuje strategiczną wizję rozwoju, która wynika z uwarunkowań związanych z położeniem, procesami zachodzącymi na analizowanym obszarze oraz trendami rozwojowymi. Model, mimo przedstawienia struktury funkcjonalno-przestrzennej w bardzo

ogólnej formie, wskazuje najważniejsze obszary, które strategia rozwoju uznaje za istotne dla osiągnięcia celów.

1. Struktura sieci osadniczej wraz z rolą i hierarchią jednostek osadniczych.

Gmina składa się z trzech jednostek przestrzennych. Strefa górską z miejscowościami: Kondratów, Muchów, Myślinów, Pomocne, Stanisławów. Strefa podgórska z miejscowościami: Chroślice, Chełmiec, Piotrowice, Sichów, Męcinka. Strefa nizinna z miejscowościami: Małuszów, Przybyłowice, Słup, Sichówek. Główne osie sieci osadniczej gminy stanowią: droga ekspresowa S-3, drogi wojewódzkie: nr 363 Jawor-Złotoryja-Bolesławiec i nr 365 Jawor-Świerzawa.

Przewiduje się dalszy rozwój układów osadniczych w oparciu o dotychczasowy model przestrzenny, przy założeniu, że zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym będą miały charakter uzupełnień (dogęszczania i kontynuacji zabudowy) na obszarach o w pełni wykształconej, zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej. Do tych obszarów należą:

- 1) główne ośrodki gminy - Męcinka, Piotrowice.
 - a) Męcinka stanowiąca główny ośrodek administracyjny, centrum usług publicznych (w tym: urząd gminy, placówki edukacyjne, ośrodek zdrowia, biblioteka, posterunek policji, OSP) - największe skupisko mieszkańców; posiada rozwiniętą infrastrukturę handlowo-usługową.
 - b) Piotrowice – miejscowość, w której realizowane są usługi edukacyjne, Chełmiec, – miejscowość stanowiąca kontynuację układu osadniczego wsi Piotrowice;
- 2) satelitarne jednostki tworzące zespoły miejscowości:
 - a) Małuszów, Przybyłowice - wsie z rozwiniętym rolnictwem, usługami i przemysłem,
 - b) Pomocne, Kondratów, - wsie pełniące funkcje rolnicze, turystyczne oraz rekreacyjne; wsie o rozproszonym charakterze, posiadające zabudowę gniazdową przekształconą w układy łańcuchowe;
- 3) samodzielne miejscowości:
 - a) Sichów, Sichówek, Chroślice - miejscowości o znaczeniu turystycznym, rolniczym, rekreacyjnym,
 - b) Stanisławów, Słup, - miejscowości o znaczeniu turystycznym, rolniczym, rekreacyjnym z usługami i przemysłem; Stanisławów stanowi wieś o rozproszonym charakterze, posiadający zabudowę gniazdową przekształconą w układ łańcuchowy.
- 4) miejscowości o mocno rozproszonym charakterze zainwestowania wiejskiego tworzą wsie: Muchów, Myślinów - pełniące funkcje rolnicze i rekreacyjne;

Docelowa struktura funkcjonalno-przestrzenna wskazuje zarówno możliwości rozwoju przestrzennego, jak i ograniczenia w użytkowaniu terenów. Na podstawie charakterystycznego

zagospodarowania gminy oraz przeznaczeń wynikających z obowiązujących aktów prawa miejscowego oraz studium, model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy wyznacza:

- 1)** Strefę wielofunkcyjną zainwestowania wiejskiego (zabudowa mieszkaniowa i zagrodowa, usługowa). Charakterystyczna dla realizacji zabudowy istniejącej i projektowanej wraz towarzyszącymi obiektami gospodarczymi, która będzie sukcesywnie modernizowana i dostosowywana do wymogów energooszczędności oraz potrzeb jej mieszkańców. W strefie tej zakłada się utrzymanie i rozbudowę: uzupełniających terenów zieleni oraz ogrodów i sadów, z zachowaniem istniejących cieków wodnych i małych zbiorników wodnych, terenów zieleni izolacyjnej przy budynkach inwentarskich i gospodarczych. Przy realizacji zainwestowania w tej strefie, zakłada się realizację nowej zabudowy na terenach: przydatnych do tego celu, właściwie powiązanych funkcjonalnie i komunikacyjnie oraz z istniejącymi sieciami infrastruktury technicznej wraz z udziałem przestrzeni biologicznie czynnej. Utrzymane zostaną istniejące obiekty usług podstawowych z towarzyszącymi terenami zieleni. Przy realizacji nowych obiektów o ww. funkcji zapewniony będzie udział przestrzeni biologicznie czynnej, co będzie wymagane w stosunku do nowej zabudowy turystyczno-wypoczynkowej.
- 2)** Strefę wielofunkcyjną zainwestowania rozproszonego wiejskiego (zabudowa mieszkaniowa i zagrodowa, usługowa). Charakterystyczna dla realizacji zabudowy istniejącej i projektowanej wraz towarzyszącymi obiektami gospodarczymi, która będzie sukcesywnie modernizowana i dostosowywana do wymogów energooszczędności oraz potrzeb jej mieszkańców. W strefie tej zakłada się utrzymanie i rozbudowę: uzupełniających terenów zieleni oraz ogrodów i sadów, z zachowaniem istniejących cieków wodnych i małych zbiorników wodnych, terenów zieleni izolacyjnej przy budynkach inwentarskich i gospodarczych. Przy realizacji zainwestowania w tej strefie, zakłada się realizację nowej zabudowy na terenach: przydatnych do tego celu, właściwie powiązanych funkcjonalnie i komunikacyjnie oraz z istniejącymi sieciami infrastruktury technicznej wraz z udziałem przestrzeni biologicznie czynnej. W strefie tej dopuszcza się realizację pojedynczych zespołów zabudowy nie powiązanych z układem osadniczym na nieruchomościach o dużym areale.
- 3)** Strefę aktywności gospodarczej. Charakterystyczna dla realizacji zabudowy istniejącej i projektowanej, która będzie w miarę potrzeb sukcesywnie modernizowana i dostosowywana do potrzeb jej użytkowników, utrzymane zostaną istniejące obiekty produkcyjno-usługowe i przetwórcze z zapewnieniem ich nieuciążliwości dla otoczenia oraz wzmocnieniem istniejącej zieleni izolacyjnej lub z jej wprowadzeniem. Przy realizacji nowych obiektów o ww. funkcji zapewniony będzie udział przestrzeni biologicznie czynnej. W odniesieniu do terenów powierzchniowej eksploatacji surowców, zakłada się po jej zakończeniu rekultywację o kierunku leśnym lub wodnym, albo wykorzystanie dla rekreacji lub realizacji produkcji, w tym produkcji energii ze źródeł odnawialnych.

- 4) Strefę rolną. Charakterystyczna dla produkcji rolniczej wskazana do utrzymania i rozbudowy, która zostanie w generalnym ujęciu istniejącą strukturą terenów rolnych z wykorzystaniem ich potencjału dla zróżnicowanych form produkcji, hodowli i przetwarzania produktów rolnych przy zachowaniu istniejących cieków i zbiorników wodnych, modernizowaniu systemów melioracji oraz z zachowaniem, lasów, zadrzewień i zakrzewień śródpolnych. W strefie tej dominują grunty rolne klas bonitacyjnych chronionych, które powinny zostać zachowane dla intensywnej produkcji rolnej.
- 5) Strefę infrastrukturalną. Charakterystyczna dla utrzymania i rozbudowy infrastruktury, która poddana będzie sukcesywnej modernizacji. Stanowi ona istniejący i projektowany gminny system zaopatrzenia w energię, wodę oraz odbiór ścieków. Planowana do dalszej rozbudowy systemu z uwzględnieniem wymogów związanych z ochroną zlewni rzeki Nysy Szalonej i zbiornika Słup, oraz z zachowaniem istniejącej zieleni izolacyjnej i jej wprowadzaniem przy nowych inwestycjach.
- 6) Strefę zieleni i rekreacji oraz cmentarzy. Charakterystyczna dla utrzymania i rozbudowy układów zieleni, która będzie stanowić układ istniejących i projektowanych terenów o tej funkcji.
- 7) Strefę otwartą lasów, wód powierzchniowych . Charakterystyczna dla utrzymania i rozbudowy terenów wrażliwych przyrodniczo, która stanowi istniejący układ terenów chronionych.
- 8) Strefę komunikacyjną. Charakterystyczna dla utrzymania i rozbudowy terenów komunikacyjnych, która zostanie zmodernizowana w zakresie istniejącego i projektowanego układu drogowego oraz kolejowego, z zachowaniem istniejącej zieleni izolacyjnej, jak również wprowadzaniem jej w przypadku nowych inwestycji.

Powyższe zasady zaleca się do uwzględnienia w planie ogólnym gminy oraz w planach miejscowych. Zasady te uwzględniają różne predyspozycje przyrodnicze oraz przydatności poszczególnych terenów dla jej rozwoju przestrzennego. Wdrażanie tych zasad w długoletniej perspektywie i w ramach prowadzenia zintegrowanej polityki przestrzennej powinno pozwolić na prawidłowy, wielofunkcyjny rozwój Gminy oraz ochronę środowiska naturalnego.

Wyznaczone w modelu strefy wskazują podstawowy dominujący sposób zagospodarowania w danej strefie. Na etapie sporządzania planu ogólnego dopuszcza się wprowadzenie przeznaczeń uzupełniających, przy spełnieniu kryterium: braku zmiany generalnego charakteru strefy, zmiany warunków środowiska przyrodniczego oraz kulturowego, braku konfliktów przestrzennych związanych z zamieszkiwaniem lub prowadzoną działalnością gospodarczą.

Zwiększenie zapotrzebowania na nową zabudowę winno być zgodne z kształtowaniem ładu przestrzennego, w tym w ramach kontynuacji zabudowy istniejącej stycznej do nieruchomości zabudowanych oraz posiadających dostępność do dróg publicznych i infrastruktury technicznej, jak również znajdujących się w obszarach uzupełnienia zabudowy. Zwiększenie zapotrzebowania na nową zabudowę wynika głównie z bardzo dobrej dostępności komunikacyjnej, wynikającej z połączenia komunikacyjnego (dobry stan dróg gminnych,

powiatowych, droga ekspresowa, drogi wojewódzkie), rewitalizacji linii kolejowej. Wynika ono również z komfortu zamieszkiwania w gminie (realizacja usług społecznych – edukacyjnych, opieki zdrowotnej, opieki nad dziećmi do lat 3, przestrzenie otwarte, lasy) atrakcyjnego dla migracji ludności z ośrodka regionalnego (Legnica), który znajduje się w niewielkiej odległości od gminy (18km). Zwiększenie zapotrzebowania na nową zabudowę wynika przede wszystkim z rozwoju strefy produkcyjno- usługowej wyznaczonej w MSFP wzdłuż drogi ekspresowej S-3 oraz w rejonie oczyszczalni ścieków w Małuszowie.

W MSFP zostały wyznaczone dwa składniki strategicznych działań w celu zwiększenia docelowych korzyści dla zwiększenia komfortu (atrakcyjności) zamieszkiwania oraz zwiększenia konkurencyjności gminy w regionie:

1. Kierunek rozwoju strefy produkcyjno – usługowej, stanowiącej kolejny etap rozwoju wzdłuż drogi ekspresowej S-3 pomiędzy zaplanowanymi terenami w Małuszowie oraz w Słupie w kierunku północno - zachodnim obejmującym dodatkowe tereny w części sołectwa Przybyłowice oraz Słup. Bazowym składnikiem tej strefy jest powstała Dolnośląska Strefa Aktywności Gospodarczej S3 Jawor, istniejący węzeł na drodze S-3 na wschód od strefy, bocznica kolejowa w Brachowie, droga powiatowa na północ od zbiornika Słup (równoległa do drogi ekspresowej S-3). Dla strefy tej preferowanymi inwestycjami są produkcja i/lub usługi, które mają stworzyć nowe miejsca pracy, spowodować wzrost dochodów budżetu gminy oraz zwiększyć prestiż. Całość strefy jest wizualnie dostępna z drogi S-3, co stanowi walor umożliwiający autoreklamę lokowanych inwestycji.
2. Kierunek rozwoju sieci osadniczej związany jest z kierunkiem nr 1 i powinien tworzyć spójny system z rozwojem strefy produkcyjno – usługowej. Bazowym składnikiem tej strefy są istniejące układy osadnicze wyposażone w komunikację oraz w infrastrukturę techniczną, które to generalnie nie zwiększają znacząco obciążeń finansowych dla gminy. Dla strefy tej preferowanymi inwestycjami są mieszkalnictwo oraz usługi podstawowe w ramach realizacji nowych osiedli z pełnym programem użytkowym. Nowe osiedla powinny być realizowane na zasadzie kontynuacji istniejącej zabudowy oraz w jak najmniejszej odległości od usług publicznych podstawowych (szkolnictwo, usługi zdrowia, administracja), jak również w optymalnej odległości od zaplanowanej strefy produkcyjno – usługowej.

Powyższe działania strategiczne zaleca się do uwzględnienia w planie ogólnym oraz w planach miejscowych.

2. System powiązań przyrodniczych

Gmina Męcinka charakteryzuje się walorami środowiska naturalnego wraz z jego zasobami w postaci lasów, zasobów wód powierzchniowych, bogactwem świata roślinnego i zwierzęcego.

Spośród form ochrony przyrody na obszarze gminy prawnymi formami ochrony przyrody objęto:

- Obszar Natura 2000 Góry i Pogórze Kaczawskie (PLH020037),
- Park Krajobrazowy „Chełmy”,
- otulina Parku Krajobrazowego „Chełmy”.

Do ważnych siedlisk przyrodniczych występujących w obszarze gminy należą siedliska: naturalne zbiorowiska leśne, związane z rzekami i potokami, zbiorowiska termofilne i murawy kserotermiczne, Ekosystemy nieożywione (geostanowiska). W obszarze opracowania występuje również korytarz ekologiczny Góry Stołowe – Wschód. Ochronie podlegają również tereny użytkowane rolniczo oraz leśnie.

Prawidłowe funkcjonowanie systemu przyrodniczego gminy związane jest z jego powiązaniem z zewnętrznymi terenami chronionymi, które wchodzi w skład Systemu Obszarów Chronionych. Mogą być one bardzo silne, w przypadku występowania zbliżonych warunków siedliskowych.

Podstawowe powiązanie gminy z Ekologicznym Systemem Obszarów Chronionych zapewnia dolina rzeki Nysy Szalonej, który jest korytarzem ekologicznym o randze lokalnej łącząc obszar gminy z obszarem doliny rzeki Kaczawy.

3. Główne korytarze i elementy sieci transportowych, w tym pieszych i rowerowych.

MSFP ma na celu stworzenie efektywnego, zrównoważonego i przyjaznego mieszkańcom systemu transportowego, który wspiera rozwój gospodarczy i społeczny, jednocześnie minimalizując negatywny wpływ na środowisko. Gmina Męcinka posiada duży potencjał w tym zakresie. Główne korytarze i elementy sieci transportowych tworzy sieć drogowa w zakresie od drogi ekspresowej z węzłem na terenie miasta Jawora (w odległości 6min/5km), poprzez drogi wojewódzkie, powiatowe, gminne oraz wewnętrzne. Główne drogi łączą poszczególne sołectwa z najważniejszymi administracyjnie miejscowościami (Męcinka, Piotrowice) oraz z miastem Jaworem stolicą powiatu obsługującym gminę w zakresie szkolnictwa ponadpodstawowego. W zakresie transportu kolejowego na terenie gminy zlokalizowany jest przystanek kolejowy Przybyłowice oraz Brachów, a w niedalekiej odległości od granicy gminy przystanek Jaworze (ul. Starojaworska).

Uzupełniającym składnikiem tego systemu powinna być komunikacja publiczna w ramach aglomeracji Legnickiej, której zadaniem jest realizacja przejazdów zbiorowych. Składnikami wspierającymi powinny być komunikacja rowerowa realizowana w oparciu o sieć tras rowerowych.

Ze względu na konfigurację terenu i podział gminy na trzy strefy górską, przedgórską oraz niziną należy rozważyć wyposażenie przystanków komunikacji w miejsca ładowania rowerów i samochodów elektrycznych, jak również dostosować je dla osób ze szczególnymi potrzebami z wyposażeniem ich w niezbędne elementy małej architektury.

Należy uzupełnić system komunikacji pieszo- rowerowej wzdłuż korytarzy przyrodniczych, w tym wzdłuż rzeki Nysy Szalonej oraz wokół zbiornika Słup, tworząc ogólnodostępny błękitno - zielony pierścień.

Przez obszar gminy przebiegają ważne w skali regionalnej, krajowej i międzynarodowej szlaki komunikacyjne:

- Droga ekspresowa S3 to kluczowy korytarz komunikacyjny łączy północ i południe Polski (Szczecin – Lubawka).
- Droga wojewódzka DW 363 obsługuje wsie: Piotrowice, Chroślice, Sichów natomiast droga wojewódzka DW 365 obsługuje wsie: Chełmiec, Piotrowice, Muchów, tworząc główny „szkielet” drogowy w gminie.
- Uzupełniający układ drogowy tworzą drogi: powiatowe, gminne i wewnętrzne.
- Linia kolejowa LK 137 (Legnica-Jaworzyna Śląska-Katowice) obsługuje na terenie gminy przystanki kolejowe: Przybyłowice, Brachów. Linia ta może być potencjalnym ważnym składnikiem transportu zbiorowego.

Ze względu na położenie gminy na terenie Gór Kaczawskich oraz na atrakcje turystyczne występują liczne szlaki piesze w tym: Szlak Wygastych Wulkanów, Czerwony szlak (część europejskiego I-22), Dolnośląski Szlak Cysterski, fragment Europejskiego Szlaku Cystersów, Szlak Brzeżyny, Szlak Kopaczy. Na terenie gminy występują również ścieżki edukacyjne: "Las Świniec" oraz "Śladami kopaczy".

Do atrakcyjnych tras rowerowych wyznaczonych na bazie dróg transportu kołowego (w tym transportu leśnego i rolnego) należą: trasa Małuszów-Jawor, Pomocne-Męcinka-Zabytkowy park w Sichowie, trasa Kładka nad Nysą-Zbiornik Słup – Przybyłowice, trasa rowerowa Słup-Złotoryja, ścieżka pieszo-rowerowa o długości ok. 2,3 km, która połączy Piotrowice z Jaworem wzdłuż drogi wojewódzkiej 365.

4. Główne elementy infrastruktury technicznej i społecznej

Przez obszar gminy przebiegają magistrale gazu wysokometanowego DN250 PN 6,3 MPa relacji Legnica-Wałbrzych. Z tej magistrali zasilane są wsie Przybyłowice-Małuszów przy pomocy stacji redukcyjno-pomiarowej gazu I i II stopnia zlokalizowanych we wsi Przybyłowice. Z magistrali Jawor-Jelenia Góra, rurociągu DN 400 zasilana jest wieś Piotrowice. Stacja I stopnia zlokalizowana w bezpośrednim sąsiedztwie wsi. Doprowadzenie gazu do poszczególnych odbiorców odbywa się gazociągiem średnioprężnym przy pomocy reduktorów instalowanych indywidualnie w każdym budynku, która zaopatruje / zaopatrzy w gaz miejscowości: Muchów, Pomocne, Kondratów oraz Stanisławów.

Przez obszar gminy Męcinka, przebiega dystrybucyjna napowietrzna linia elektroenergetyczna 110 kV (S-499 i S-216), zasilająca GPZ 110/20 kV, który znajduje się poza obszarem gminy – GPZ Jawor – główne źródło zasilania regionu.

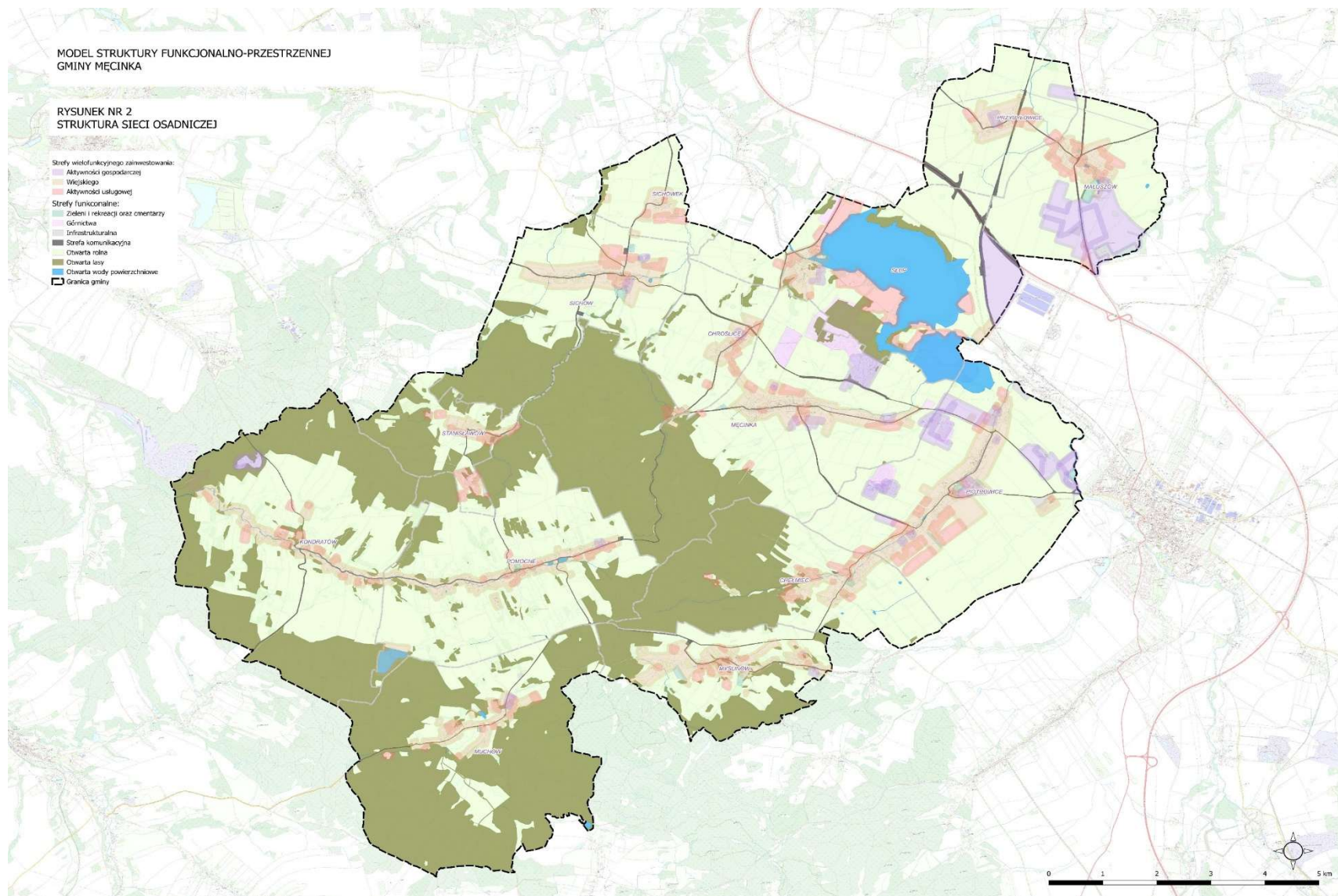
Gmina jest również obszarem, przez który przechodzi duża inwestycja o znaczeniu krajowym: linia najwyższego napięcia 400 kV relacji Mikułowa – Czarna – Pasikowice. Ponadto w obszarze gminy znajduje się szereg linii energetycznych niskiego i średniego napięcia oraz stacji transformatorowych.

Projekt

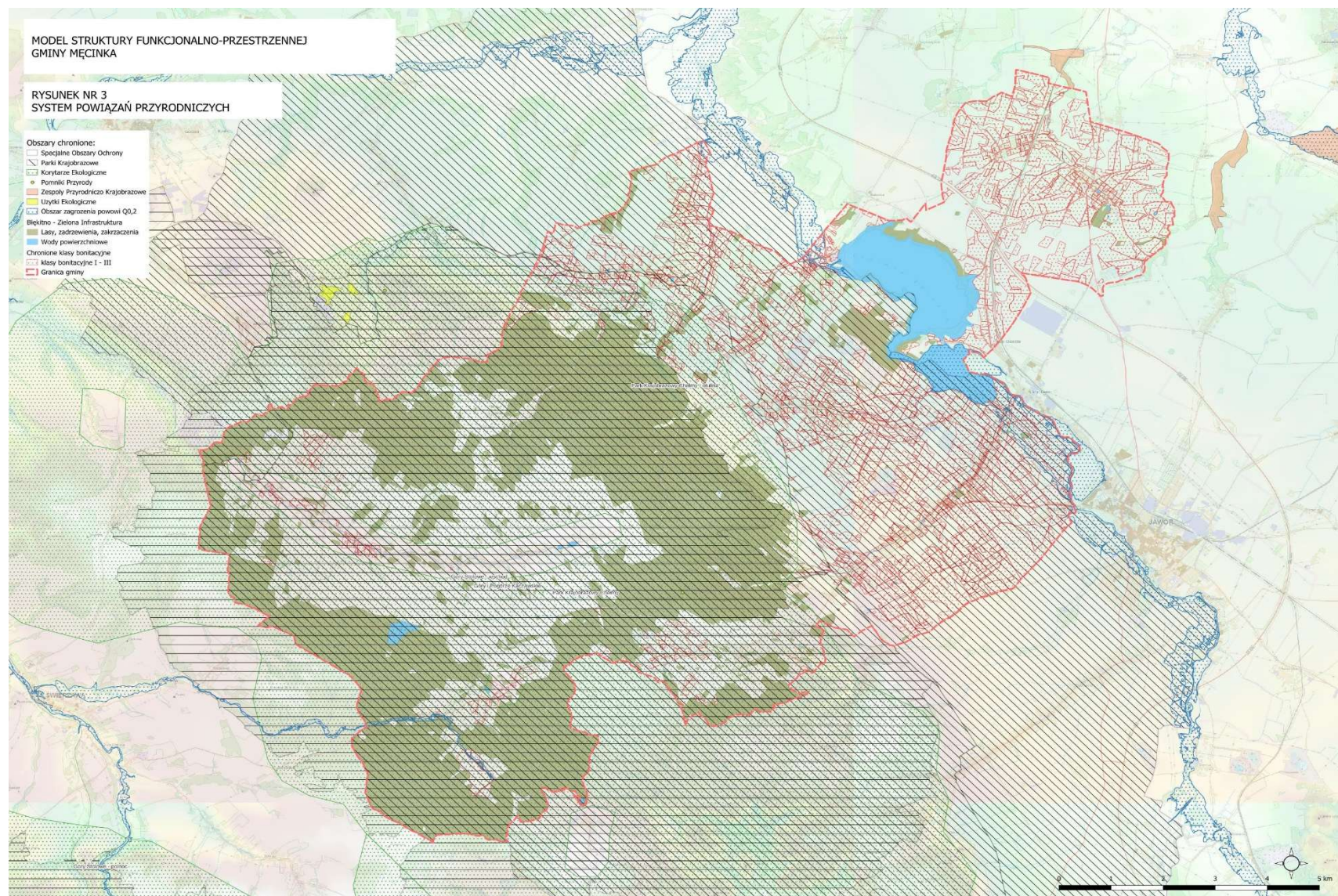
Do głównego składnika infrastruktury społecznej w gminie Męcinka należy edukacja, która realizowana jest poprzez: publiczne przedszkola, szkoły podstawowe (w Piotrowicach i Męcince), gminny żłobek. Kolejnym składnikiem jest pomoc społeczna i zdrowie, która realizowana jest przez: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (GOPS), Gminne Centrum Zdrowia. Natomiast kultura i rekreacja realizowana jest przez: nowoczesne świetlice wiejskie, obiekty sportowe, salę widowiskową.

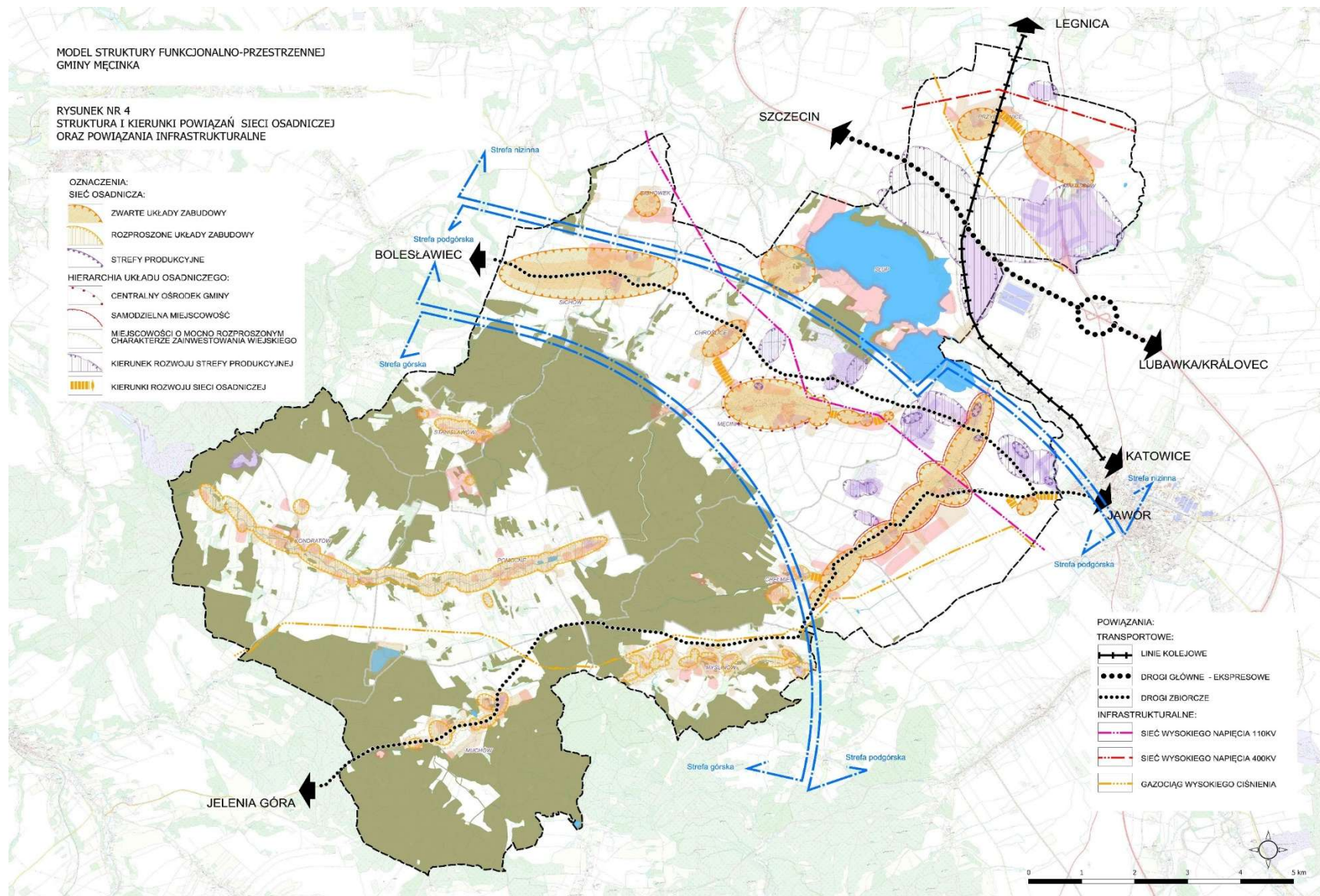
Ilustracja nr 1. POWIĄZANIA ZEWNĘTRZNE

Ilustracja nr 2. MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ GMINY - STRUKTURA SIECI OSADNICZEJ

Ilustracja nr 3. SYSTEM POWIĄZAŃ PRZYRODNICZYCH

Ilustracja nr 4. STRUKTURA I KIERUNKI POWIĄZAŃ SIECI OSADNICZEJ ORAZ POWIĄZANIA INFRASTRUKTURALNE

5. Kierunki kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie

Tabela 7. Kierunki kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie

Obszar	Kierunki
<i>Ochrona środowiska i jego zasoby, w tym ochrona powietrza, przyrody i krajobrazu</i>	Na terenie Gminy Męcinka ustanowione są formy ochrony przyrody: Park Krajobrazowy Chełmy, Natura 2000, rezerваты przyrody, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne. Należy przestrzegać przepisów prawa powszechnie obowiązującego w przedmiotowym zakresie. Mając na względzie zachowanie równowagi w realizacji wizji wsi wielofunkcyjnej opartej zarówno na rolnictwie, usługach i przemyśle nie zakłada się tworzenia dodatkowych form ochrony przyrody. Zakłada się podejmowanie działań na rzecz liberalizacji rozwiązań/ obostrzeń prawnych związanych z funkcjonowaniem najważniejszego elementu środowiska jakim jest człowiek.
<i>Ochrona dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej</i>	W Gminie Męcinka znajdują się zabytki wpisane do rejestru zabytków, ewidencji zabytków wojewódzkiego konserwatora oraz gminnej ewidencji zabytków. Należy stosować przepisy prawa powszechnie obowiązującego w odniesieniu do tych obiektów. Zakłada się podejmowanie działań związanych z liberalizacją przepisów prawa w zakresie obostrzeń konserwatora zabytków w odniesieniu do ponemieckiej substancji mieszkalno-gospodarczej wpisanej do gminnej ewidencji zabytków. Obecna sytuacja prawna paradoksalnie powoduje pogarszanie stanu obiektów mieszkalnych i gospodarczych, zagrożenie dla ludzi oraz obniżenie estetyki przestrzeni.
<i>Zagospodarowanie terenów, w tym określenie szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej</i>	Stały wzrost liczby mieszkańców Gminy Męcinka oraz rosnąca i największa w powiecie jaworskim liczba pozwoleń na budowę budynków mieszkalnych wskazuje na konieczność rozwoju gminy w zakresie zabudowy mieszkaniowej.
<i>Lokalizacja obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym</i>	Realizacja zadań zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego przy rozszerzonej formie konsultacji społecznych. Dopuszcza się lokalizację tego typu obiektów na obrzeżach terenów zabudowanych i poza nimi.

<i>Lokalizacja kluczowych inwestycji celu publicznego</i>	Realizacja zadań zgodnie z potrzebami i przepisami prawa powszechnie obowiązującego.
<i>Kierunki rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej</i>	Stały wzrost mieszkańców Gminy Męcinka oraz rosnąca i największa w powiecie jaworskim liczba pozwoleń na budowę budynków mieszkalnych wskazuje na konieczność rozwoju gminy w zakresie zabudowy mieszkaniowej. To determinuje potrzebę uzbrojenia tych terenów w systemy komunikacji, infrastrukturę techniczną i społeczną. Wizja wsi wielofunkcyjnej wskazuje również na konieczność tworzenia tej infrastruktury dla terenów przeznaczonych na usługi i przemysł.
<i>Lokalizacja urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 W</i>	Lokalizacja zgodnie z obowiązującym dokumentami planowania przestrzennego Gminy Męcinka oraz przepisami prawa powszechnie obowiązującego, poza terenem Parku Krajobrazowego Chełmy i obszaru Natura 2000 (dopuszczenie farm fotowoltaicznych w obrębie parku jedynie na terenach zrekultywowanych np. byłe wysypisko).
<i>Lokalizacja przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko</i>	Lokalizacja zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, poza obszarem Parku Krajobrazowego Chełmy oraz Natury 2000, oddalona od terenów zabudowanych.
<i>Rolnicza i leśna przestrzeń produkcyjna</i>	Granice rolno-leśną należy prowadzić zgodnie z Planem urządzeniowo-rolnym.
<i>Zagospodarowanie przestrzenne na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji oraz remediacji</i>	Zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego. Dla obszarów mieszkalnych zaleca się przeprowadzanie badań przydatności gruntu umożliwiającego stały pobyt ludzi.

IV. OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI OKREŚLONE W STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ORAZ KOMPLEMENTARNOŚĆ STRATEGII GMINY ZE STRATEGIĄ WOJEWÓDZTWA

Zgodnie z art. 11 ust. 2 ustawy o samorządzie województwa (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r. poz. 913 z późn. zm.) oraz art. 3 pkt 2 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia

polityki rozwoju (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r. poz. 1376 z późn. zm.) samorząd województwa jest odpowiedzialny za kreowanie polityki rozwoju regionalnego, a podstawowym narzędziem do kształtowania tejże polityki jest strategia rozwoju województwa – rozumiana jako koncepcja wieloletniego i wieloaspektowego rozwoju, odzwierciedlająca nade wszystko preferencje i oczekiwania regionalnej społeczności, wykorzystująca w optymalnym zakresie rozwojowe możliwości i szanse.

Cele i zadania Strategii Rozwoju Gminy Męcinka na lata 2026 – 2035 są komplementarne z celami strategicznymi, celami operacyjnymi i przedsięwzięciami strategicznymi określonymi w Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030. Zakres planowanych działań określony w punkcie 3. Tabele: 4, 5 i 6.

Tabela 8. Obszary strategicznej interwencji strategii województwa komplementarne z celami i działaniami strategii gminy

CEL STRATEGICZNY SRWD 2030	CEL OPERACYJNY SRWD 2030	PRZEDSIĘWZIĘCIA STRATEGICZNE SRWD 2030
1. Efektywne wykorzystanie gospodarczego potencjału regionu	1.1. Wspieranie endogenicznych potencjałów gospodarczych subregionów	1.1.1. Wspieranie obszarów o trudnych warunkach rozwojowych, zagrożonych wystąpieniem strukturalnego bezrobocia oraz o niskim PKB. 1.1.2. Wzmocnienie gospodarcze ośrodków regionalnych i subregionalnych. 1.1.3. Wzmocnienie roli MŚP, w tym firm rzemieślniczych i rodzinnych w aktywizacji gospodarczej subregionów. 1.1.5. Promowanie regionu jako atrakcyjnego miejsca dla turystyki, wypoczynku i poprawy stanu zdrowia
	1.2. Wzmocnienie krajowej i europejskiej konkurencyjności regionu i jego marki	1.2.2. Wspieranie przedsiębiorczości, rozwój usług otoczenia biznesu oraz rozwój sieci powiązań gospodarczych, w tym inicjatyw klastrowych
	1.4. Wspieranie rozwoju i rewitalizacja zdegradowanych obszarów wiejskich i miejskich	1.4.2. Rewitalizacja zdegradowanych obszarów wiejskich, miejskich, w tym przemysłowych. 1.4.3. Wspieranie działań na rzecz rewitalizacji zabytkowych zespołów urbanistycznych i najcenniejszych obiektów architektury. 1.4.4. Programowanie i realizacja prac urządzeniowo-rolnych, działania na rzecz scalania gruntów rolnych oraz melioracji .
2. Poprawa jakości i dostępności usług publicznych	2.1. Poprawa stanu i dostępności regionalnej infrastruktury technicznej	2.1.1. Wspieranie działań zwiększających dostępność do źródeł wody oraz infrastruktury odprowadzania i oczyszczania ścieków. 2.1.2. Wspieranie i rozwój systemów energetycznych oraz eliminowanie zagrożeń powodowanych przez ekstremalne zjawiska atmosferyczne. 2.1.3. Wspieranie działań w zakresie efektywnej gospodarki odpadami
	2.2. Rozwój i modernizacja regionalnej infrastruktury publicznej z uwzględnieniem potrzeb osób z niepełnosprawnościami i starszych	2.2.1. Wspieranie inwestycji w infrastrukturę sportowo-rekreacyjną. 2.2.2. Zapewnienie opieki dziennej oraz edukacji dzieciom poprzez wsparcie budowy/ rozbudowy żłobków i przedszkoli. 2.2.3. Rozwój i dostosowanie infrastruktury publicznej do uwarunkowań społeczno-demograficznych, w

		szczegółności do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, słabszych i starszych.
	2.3. Rozwój i doskonalenie usług publicznych	2.3.1. Podejmowanie działań w celu podniesienia poziomu bezpieczeństwa osobistego i publicznego. 2.3.2. Podejmowanie działań służących poprawie sprawności obsługi społeczeństwa przez instytucje administracji publicznej, w tym e-usług publicznych. 2.3.3. Podejmowanie działań dla poprawy dostępności i podniesienia jakości świadczeń zdrowotnych oraz na rzecz ograniczenia zachorowalności mieszkańców regionu. 2.3.4. Podejmowanie działań na rzecz upowszechniania i poprawy dostępności do kultury. 2.3.6. Podejmowanie działań służących poprawie jakości usług publicznego transportu zbiorowego. 2.3.7. Współpraca jednostek samorządu terytorialnego dla efektywnej realizacji usług publicznych.
3. Wzmocnienie regionalnego kapitału ludzkiego i społecznego	3.1. Kształtowanie postaw obywatelskich	3.1.2. Popularyzacja wiedzy o regionie i wzmocnienie tożsamości jego mieszkańców. 3.1.4. Wspieranie organizacji pozarządowych oraz sieci działających na rzecz tych organizacji. 3.1.5. Podejmowanie działań na rzecz aktywności społeczności lokalnych i rozwoju lokalnego, ze szczególnym uwzględnieniem środowisk zmarginalizowanych.
	3.2. Wzrost społecznej integracji	3.2.1. Rozwój infrastruktury służącej integracji społecznej i zawodowej. 3.2.2. Wsparcie działań na rzecz osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym.
	3.4. Poprawa efektywności kształcenia	3.4.1. Wsparcie innowacyjnych metod kształcenia. 3.4.3. Rozwój systemu wspierania uczniów z dysfunkcjami i z niepełno sprawnościami. 3.4.4. Wspieranie działań na rzecz rozwoju umiejętności i postaw kreatywnych i przedsiębiorczych ze szczególnym uwzględnieniem uczniów uzdolnionych.
	3.5. Doskonalenie regionalnej polityki wspierania seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami	3.5.1. Wspieranie systemu aktywizacji osób starszych.
	3.6. Kształtowanie postaw prozdrowotnych, prospołecznych i proekologicznych	3.6.1. Wspieranie przedsięwzięć sportowych w regionie oraz promowanie upowszechniania kultury fizycznej. 3.6.2. Działania na rzecz rozwoju edukacji kultury fizycznej. 3.6.3. Wspieranie działań na rzecz kształtowania postaw prozdrowotnych. 3.6.4. Wspieranie działań na rzecz kształtowania postaw proekologicznych.
4. Odpowiedzialne wykorzystanie zasobów i ochrona walorów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego.	4.1. Poprawa stanu środowiska	4.1.2. Wspieranie edukacji ekologicznej w oparciu o zasoby lokalne (infrastrukturalne, przyrodnicze i kulturowe). 4.1.3. Rekultywacja i zagospodarowanie terenów przemysłowych i wydobywczych.
	4.2. Racjonalne wykorzystanie walorów i zasobów środowiska	4.2.4. Wzmocnienie potencjału uzdrowiskowego i turystycznego, w tym rozwój nowych gałęzi turystyki.

		4.2.5. Wspieranie działań na rzecz racjonalnej gospodarki zasobami wód powierzchniowych i podziemnych, w tym zapewnienia odpowiedniej jakości wód. 4.2.6. Prowadzenie działań na rzecz racjonalnego wykorzystania i ochrony złóż kopalin.
	4.3. Ochrona przed klęskami żywiołowymi	4.3.1. Wspieranie rozwoju systemu małej retencji wodnej w regionie (poprawa stanu technicznego i skuteczności zbiorników małej retencji). 4.3.3. Właściwe zagospodarowanie przestrzenne terenów zagrożonych zjawiskami przyrodniczymi, w tym powodzią i suszami oraz właściwe zarządzanie ryzykiem powodziowym. 4.3.4. Doskonalenie metod szkolenia służb i innych podmiotów ratowniczych oraz poprawa ich wyposażenia w sprzęt ratowniczy
	4.4. Wspieranie produkcji energii ze źródeł odnawialnych oraz wspieranie bezpieczeństwa energetycznego	4.4.1. Wykorzystanie potencjału energetyki konwencjonalnej, wsparcie energetyki sieciowej, rozproszonej, kogeneracji i klastrów energii.
	Ochrona obiektów i terenów dziedzictwa kulturowego	4.4.6. Wsparcie zagospodarowywania i udostępnienia na cele turystyki lub kultury najważniejszych obiektów zabytkowych oraz miejsc historycznych o znaczeniu ponadregionalnym.
5. Wzmocnienie przestrzeni spójności regionu	5.1. Rozwój regionalnej sieci transportowej	5.1.1. Modernizacja i rozbudowa systemu dróg na terenie województwa, w szczególności obejmująca budowę dróg szybkiego ruchu łączących Wrocław z południem województwa, budowę obwodnic miejscowości oraz budowę i modernizację przepraw mostowych w regionie. 5.1.5. Rozwój zintegrowanych lokalnych i subregionalnych systemów transportu publicznego. 5.1.6. Zakup nowoczesnego taboru na potrzeby regionalnego systemu transportu publicznego. 5.1.10. Rozwój sieci dróg rowerowych.
	5.2. Wzrost dostępności regionalnej infrastruktury informacyjnej o wysokich standardach funkcjonalno-użytkowych	5.2.1. Rozbudowa Dolnośląskiej Sieci Szkieletowej ukierunkowanej na zapewnienie dostępności internetu w każdym gospodarstwie domowym. 5.2.2. Rozwój Dolnośląskiej Infrastruktury Informacji Przestrzennej w zakresie zwiększenia dostępności do zasobów informacyjnych o regionie.

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030

V. SYSTEM REALIZACJI STRATEGII

System realizacji strategii rozwoju gminy obejmuje wewnętrzny proces planowania i monitorowania działań służący realizacji celów. Podstawowym zadaniem tego systemu jest zapewnienie efektywnej realizacji celów strategicznych oraz przyjętych kierunków działania w założonej perspektywie czasowej, w oparciu o przyjętą strukturę jednostek i podmiotów

Projekt

zaangażowanych w realizację strategii oraz przejrzysty proces wydatkowania finansów publicznych.

W procesie realizacji strategii Gmina Męcinka i wszystkie zaangażowane podmioty i osoby będą kierowały się zasadą dobra publicznego, efektywnego i racjonalnego wykorzystania środków i zasobów, zasadą równości szans i niedyskryminacji oraz zasadą współpracy i partnerstwa. Dokumenty wykonawcze będą sporządzane zgodnie z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa oraz prawem miejscowym.

Podmioty biorące udział w realizacji strategii

- Gmina Męcinka: koordynacja realizacji strategii rozwoju, realizacja inwestycji, tworzenie programów społecznych, tworzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, organizacja wydarzeń społeczno-kulturalnych, organizacja wydarzeń sportowych, promocja działań, współpraca z partnerami zewnętrznymi.
- Jednostki organizacyjne gminy (szkoły, GOPS) – identyfikacja potrzeb i problemów społecznych, realizacja programów społecznych i rozwojowych.
- Gminne Centrum Zdrowia, Gminna Biblioteka Publiczna – identyfikacja potrzeb i problemów społecznych, realizacja działań ustawowych oraz programów społecznych.
- Ochotnicze Straże Pożarne, Posterunek Policji w Męcince – realizacja działań w zakresie bezpieczeństwa.
- Organizacje pozarządowe – realizacja działań społecznych.
- Sołectwa Gminy Męcinka, zespoły ludowe, koła gospodyń wiejskich – realizacja działań społeczno-kulturowych.
- Gminna Akademia Piłkarska, kluby sportowe – realizacja działań w zakresie sportu.
- Przedsiębiorcy – współpraca z samorządem w zakresie rozwoju społecznego i przedsiębiorczości.

Mechanizmy i narzędzia wdrażania strategii

- Dochody własne budżetu gminy.
- Wieloletnia Prognoza Finansowa
- Strategie, plany i programy, w tym strategia rozwiązywania problemów społecznych, plan ochrony zabytków, program współpracy z organizacjami pozarządowymi, program ochrony zdrowia
- Partycypacja społeczna (zebrania sołeckie, relacje bezpośredni tzw. wywiad bezpośredni, konsultacje społeczne)
- Plan ogólny gminy, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Podmiot odpowiedzialny za realizację strategii: Wójt Gminy Męcinka, osoby według przydzielonych kompetencji.

Monitorowanie realizacji strategii

- Sprawozdanie z realizacji budżetu gminy - rocznie

- Raport o stanie gminy - rocznie
- Plan kontroli zarządczej - rocznie
- Sprawozdanie z realizacji kontroli zarządczej - rocznie
- Inne sprawozdania i raporty – wg obowiązujących przepisów prawa
- Partycypacja społeczna (zebrania sołeckie, relacje bezpośredni tzw. wywiad bezpośredni, konsultacje społeczne)

Podmiot odpowiedzialny za monitorowanie strategii: Wójt Gminy Męcinka, osoby według przydzielonych kompetencji.

VI. RAMY FINANSOWE I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Realizacja strategii obejmuje lata 2026 -2035. Stopień realizacji strategii uzależniony od posiadanych środków finansowych, od otrzymanych środków zewnętrznych.

Źródłami finansowania polityki rozwoju Gminy Męcinka będą w szczególności:

- Budżet Gminy Męcinka
- Dotacje budżetu państwa
- Dotacje Unii Europejskiej
- Dotacje Fundacji
- Darowizny finansowe
- Środki pochodzące od jednostek samorządu terytorialnego, w szczególności Powiatu Jaworskiego, Województwa Dolnośląskiego
- Dotacje i pożyczki NFOŚiGW, WFOŚiGW, BGK i innych jednostek publicznych
- Instrumenty finansowe udostępniane na zasadach preferencyjnych m.in. przez regionalne instytucje finansowe
- Instrumenty finansowe zwrotne udostępniane na zasadach komercyjnych przez pozostałe instytucje finansowe

W działalności samorządu należy zwrócić szczególną uwagę na wzmacnianie samodzielności finansowej poprzez zapewnianie stabilnych dochodów do budżetu gminy w perspektywie długookresowej. Bogacenie się społeczeństwa, dobre prosperowanie przedsiębiorczości oraz inwestycje gospodarcze są przykładami czynników pozytywnie wpływających na rozwój jednostki samorządu terytorialnego oraz realizację założonych celów gminy.

VII. Źródła

Dane Urzędu Gminy Męcinka

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Dane GUS

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Męcinka – uchwała nr XVIII/109/2025 Rady Gminy Męcinka z dnia 30.04.2025

dane Wydziału Architektury i Budownictwa Starostwa Powiatowego w Jaworze

dane Państwowej Straży Pożarnej w Jaworze

dane Komendy Powiatowej Policji w Jaworze

Strategia Rozwoju Gminy Męcinka na lata 2014-2025

Plan Urzędzeniowo-Rolny dla Gminy Męcinka

Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030

Opracowania wykorzystane do sporządzenia Modelu Funkcjonalno-Przestrzennego

- 1) „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Męcinka zatwierdzonego uchwałą Nr XXXIX/236/2001 Rady Gminy Męcinka z dnia 2 lipca 2001 roku ze zmianami, do 2025.
- 2) Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego Gminy Męcinka, do 2025
- 3) Plan ochrony dla Parku Krajobrazowego „Chełmy” - Załącznik nr 1 do uchwały nr XVI/332/11 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 27 października 2011 r.
- 4) Europejska Konwencja Krajobrazowa, Florencja dnia 20 października 2000 r.
- 5) Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego, Uchwała nr XIX/482/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 czerwca 2020 r.,
- 6) Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030 r.

Materiały źródłowe wykorzystane do sporządzenia Modelu Funkcjonalno-Przestrzennego

- 1) Mapa gruntów i budynków z Powiatowego Ośrodka Geodezyjnego,
- 2) <http://openstreetmap.org>,
- 3) <https://geoportal.dolnyslask.pl>,
- 4) <http://mapy.geoportal.gov.pl>.

VIII. Wykaz rysunków, wykresów i tabel

Wykaz rysunków

Rysunek 1. Poglądowy zarys Gminy Męcinka wraz z położeniem sołectw

Rysunek 2. Lokalizacja Gminy Męcinka na tle powiatu jaworskiego

Rysunek 3. Lokalizacja Gminy Męcinka na tle województwa dolnośląskiego

Rysunek 4. Wnioski – identyfikacja potrzeb w ujęciu strategicznym

Wykaz wykresów

Wykres 1. Liczba ludności Gminy Męcinka w latach 2015 – 2024

Wykres 2. Urodzenia i zgony w latach 2015 – 2024

Wykres 3. Liczba nowoprzybyłych mieszkańców w Gminie Męcinka w latach 2015-2024
/Liczba osób zameldowanych pomniejszona o liczbę urodzeń/

Wykres 4. Liczba osób, którym udzielono świadczenia w ramach opieki społecznej w latach 2015 – 2024

Wykres 5. Porównanie liczby mieszkańców Gminy Męcinka do liczby świadczeń udzielonych w ramach opieki społecznej w latach 2015 – 2024

Wykres 6. Suma wydanych pozwoleń na budowę budynków mieszkalnych na terenie powiatu jaworskiego w latach 2020 - 2024

Wykres 7. Liczba uczniów w szkołach podstawowych Gminy Męcinka w latach 2014 – 2025

Wykres 8. Liczba uczniów w szkołach podstawowych w Polsce – ogółem w mln zł

Wykres 9. Liczba dzieci w przedszkolach Gminy Męcinka w latach 2014-2025 w ujęciu roku szkolnego

Wykres 10. Liczba dzieci w gminnym żłobku w latach 2019-2025

Wykres 11. Liczba osób bezrobotnych w Gminie Męcinka w latach 2015-2024

Wykres 12. Dochody budżetu Gminy Męcinka z tytułu podatku PIT w latach 2015 - 2024

Wykres 13. Ilość zdarzeń ratowniczo-gaśniczych z udziałem straży pożarnej na terenie Gminy Męcinka w latach 2020 - 2024

Wykres 14. Ilość pożarów na połaciach leśnych na terenie Gminy Męcinka w latach 2020 – 2024

Wykres 15. Ilość zdarzeń drogowych na terenie Gminy Męcinka w latach 2020 – 2024 – akcje ratowniczo - gaśnicze

Wykres 16. Ilość pożarów w budynkach mieszkalnych na terenie Gminy Męcinka w latach 2020 – 2024 – akcje ratowniczo – gaśnicze

Wykres 17. Porównanie ilości zdarzeń z udziałem straży pożarnej na terenie Gminy Męcinka w latach 2020 – 2024 – akcje ratowniczo - gaśnicze

Wykres 18. Ilość przestępstw na terenie Gminy Męcinka w latach 2020 -2024

Wykres 19. Ilość przestępstw – bójek i pobić na terenie Gminy Męcinka w latach 2020 -2024

Wykres 20. Ilość interwencji dotyczących jazdy po spożyciu lub pod wpływem alkoholu, środków odurzających na terenie Gminy Męcinka w latach 2020 -2024

Wykres 21. Ilość interwencji związanych z posiadaniem środków odurzających na terenie Gminy Męcinka w latach 2020 -2024

Wykres 22. Ilość interwencji związanych z przemocą domową na terenie Gminy Męcinka w latach 2020 -2024

Wykres 23. Porównanie ilości interwencji Policji na terenie Gminy Męcinka w latach 2020 -2024

Wykres 24. Budżet Gminy Męcinka w latach 2014-2024 w ujęciu wydatków ogółem w mln zł

Wykres 25. Budżet Gminy Męcinka w latach 2014-2024 w ujęciu dochodów ogółem w mln zł

Wykres 26. Wydatki inwestycyjne Gminy Męcinka w latach 2014-2024

Wykres 27. Ilość zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w Gminie Męcinka ogółem w latach 2020-2024

Wykres 28. Liczba podmiotów, które rozpoczęły działalność gospodarczą w obrębie wybranych rodzajów działalności gospodarczych na terenie Gminy Męcinka w latach 2015 – 2025

Wykres 29. Porównanie terenów inwestycyjnych w Gminie Męcinka w ha w roku 2015 i 2025

Wykres 30. Dochody do budżetu Gminy Męcinka z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych w latach 2015 – 2024, prognoza 2025r.

Wykres 31. Dochody do budżetu Gminy Męcinka z tytułu opłaty eksploatacyjnej w latach 2015 - 2024

Wykres 32. Podatek o nieruchomości od osób prawnych w latach 2015 – 2024

Wykaz tabel

Tabela 1. Przyrost naturalny w Gminie Męcinka w latach 2015 – 2024

Tabela 2. Identyfikacja stanu istniejącego oraz potrzeb w kluczowych obszarach.

Tabela 3. Identyfikacja celów strategicznych i określenie kierunków rozwoju.

Tabela 4. Określenie działań dla celu strategicznego I

Tabela 5. Określenie działań dla celu strategicznego II

Tabela 6. Określenie działań dla celu strategicznego III

Tabela 7. Kierunki kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie

Tabela 8. Obszary strategicznej interwencji strategii województwa